

ARCHIGRAPH studio, projektová kancelária,
Letná 45, 040 01 Košice, www.urban.sk

**UZEMNÝ PLÁN - OBCE
NIŽNÁ SLANÁ
SPRIEVODNÁ SPRÁVA**

**KOŠICE
JANUÁR 2006**

Objednávateľ diela:

Obec Nižná Slaná

Zhotoviteľ diela:

ARCHIGRAPH štúdio

Letná 45, Košice

Autor ÚPN - obce:

Ing. arch. ÚPN – obce Dušan Hudec

URBAN TRADE, projektová kancelária,

Letná 45, Košice

ODBORNÍ PROJEKTANTI:

§ Urbanizmus, demografia,

domový a bytový fond:

ing. arch. D. Hudec, M.Gregorová

§ Doprava a dopravné zariadenia:

Ing. Jaroslav Lipták

§ Priemyselná výroba:

Júlia Hudecová

§ Poľnohospodárska výroba,

záber PP:

Ing. Zdena Poldaufová

§ Vodné hospodárstvo:

Ing. Osifová

Ing. Kupcová

§ Zásobovanie elektrickou energiou:

Ing. Drotárová, ing. Drotár

§ Zásobovanie zemným plynom:

Ing. Priščák

§ Telekomunikácie:

Ing. Drotár

§ Ochrana prírody a tvorba krajiny:

Ing. arch. D. Hudec a kolektív

§ Ochrana a tvorba ŽP:

SAŽP B. Bystrica, stredisko Košice

§ Grafické práce:

ARCHIGRAPH štúdio, Košice

§ Pisárske práce:

Viera Stuparová

OBSAH ELABORÁTU

A.) Textová časť

- Sprievodná správa
- Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde
- Návrh regulatívov územného rozvoja obce Nižná Slaná

B.) Grafická časť

Výkres č. 1A.)	Komplexný návrh funkčného využitia a priestorového usporiadania územia. Návrh verejnej dopravy obce Nižná Slaná	M 1 : 2 000
Výkres č. 1B.)	miestna časť Nižnoslanská Baňa	M 1 : 2 000
Výkres č. 2A.)	Návrh verejnej technickej infraštruktúry, vodné hospodárstvo, obec Nižná Slaná	M 1 : 2 000
Výkres č. 2B.)	miestna časť Nižnoslanská Baňa	M 1 : 2 000
Výkres č. 3A.)	Návrh verejnej technickej infraštruktúry, energetika, telekomunikácie, obec Nižná Slaná	M 1 : 2 000
Výkres č. 3B.)	časť Nižnoslanská Baňa	M 1 : 2 000
Výkres č. 4A.)	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde, časť obec Nižná Slaná	M 1 : 2 000
<hr/>		
Výkres č. 5.)	Komplexný návrh k. ú. obce, výkres ochrany prírody a tvorba krajiny	M 1 :10 000
Výkres č. 6.)	Širšie vzťahy	M 1 :50 000
<hr/>		
Grafické prílohy v sprievodnej správe:		
-	grafická schéma turizmu a rekreácie	M 1 :25 000
-	vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde, miestna časť Nižnoslanská Baňa	M 1 : 2 000

OBSAH SPRIEVODNEJ SPRÁVY

I.) Úvod, základné údaje	1
1.) Zadanie a hlavný cieľ úlohy, údaje o jednaniach a konzultáciách	1
2.) Východiskové podklady	3
3.) Vymedzenie riešeného územia	4
4.) Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí ZaD ÚPN – VÚC Košického kraja	4
5.) Údaje o súlade riešenia územia v ÚPN – obce so zadaním	6
II.) Návrh riešenia územného plánu obce	7
1.) Širšie vzťahy, návrh riešenia záujmového územia obce	7
2.) Návrh základnej koncepcie územného rozvoja obce, návrh funkčného využitia a priestorového usporiadania územia obce	8
3.) Demografia, domový bytový fond , ekonomická aktivita obyvateľstva. Návrh riešenia rozvoja obytnej funkcie	9
4.) Návrh riešenia verejnej občianskej vybavenosti	16
5.) Návrh riešenia zelene a cintoríny	23
6.) Návrh koncepcie rozvoja hospodárskej základne obce	25
6.1.) Poľnohospodárska a lesná výroba	26
6.2.) Ťažba surovín, priemyselná výroba a skladové hospodárstvo	26
6.3.) Turizmus a rekreácia	31
7.) Návrh verejnej dopravy a dopravných zariadení	33
7.1.) Cestná doprava	33
7.2.) Železničná doprava	38
7.3.) Osobná hromadná doprava	39
8.) Návrh riešenia technickej infraštruktúry	39
8.1.) Vodné hospodárstvo	39
8.2.) Energetika	48
8.2.1.) Zásobovanie elektrickou energiou	48
8.2.2.) Zásobovanie zemným plynom	51
8.3.) Telekomunikácie	52

9.)	Návrh zásad ochrany a tvorba životného prostredia	53
9.1.)	Čistota ovzdušia	53
9.2.)	Čistota vôd	56
9.3.)	Zaťaženosť prostredia hlukom	58
9.4.)	Poškodenie vegetačného krytu, lesov a pôdy	59
9.5.)	Odpadové hospodárstvo	60
10.)	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území	62
11.)	Ochrana prírody a tvorba krajiny, prvky kostry územného systému ekologickej stability územia obce a ekostabilizačných opatrení	63
11.1.)	Ochrana prírody a krajiny	63
11.2.)	Súčasná krajinná štruktúra	63
11.3.)	Územný systém ekologickej stability územia obce	64
11.4.)	Návrhy na ochranu	66
12.)	Ochrana kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva obce, vymedzenie zastavaného územia obce	71
III.)	Dokladová časť, písomnosti	71

I.) ÚVOD, ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Obec Nižná Slaná sa nachádza v okrese Rožňava, v údolí rieky Slanej na ceste I/67 medzi okresným mestom Rožňava a mestom Dobšiná. Obec Nižná Slaná sa skladá z dvoch samostatných územných častí, a to samotnej obce a miestnej časti Nižnoslanská Baňa. Obec leží na významnom cestnom medzinárodnom ťahu Poľsko – Vysoké Tatry – Poprad – Dobšinská ľadová jaskyňa – Dobšiná – Rožňava a je súčasťou mikroregiónu Dobšiná, ktorý združuje 9 obcí. Obec nemá v súčasnosti spracovaný a schválený územný plán obce.

1.) ZADANIE A HLAVNÝ CIEĽ ÚLOHY, ÚDAJE O JEDNANIACH O KONZULTÁCIÁCH

V roku 2003 pristúpila obec Nižná Slaná k spracovaniu nového územného plánu obce. V apríli – júli 2003 boli spracované prieskumy a rozборы obce Nižná Slaná a následne sa pristúpilo k prácam na urbanistickej štúdií obce Nižná Slaná. Urbanistická štúdia v súlade so stavebným zákonom (§21, bod 8) nahrádza koncept riešenia ÚPN – obce. Urbanistická štúdia obce Nižná Slaná bola spracovaná v novembri roku 2004 a bola prerokovaná so všetkými subjektami podľa odseku 3.) §12 stavebného zákona. Urbanistická štúdia bola vystavená na verejné nahliadnutie uskutočnilo sa jej verejné prerokovanie a boli dodržané lehoty a ostatné ustanovenia prerokovania, ktoré predpisuje stavebný zákon pre koncept. Na základe spracovaného vyhodnotenia pripomienkového konania bolo v máji roku 2003 spracované Zadanie pre spracovanie návrhu ÚPN – obce Nižná Slaná. Prerokovanie zadania v súlade so stavebným zákonom so štátnymi orgánmi a dotknutými orgánmi sa uskutočnila dňa 22. 6.2004 na Obecnom úrade Nižná Slaná. Prerokovanie zadania s občanmi obce, podnikateľskou a odbornou verejnosťou sa uskutočnilo dňa 22.6. 2004 na Obecnom úrade Nižná Slaná. Zadanie bolo zverejnené pre najširšiu verejnosť obvyklým spôsobom vyvesením na verejnej tabuli po dobu 30 dní. KSÚ v Košiciach vydal stanovisko podľa § 20 a súhlas na schválenie listom č. 2005/00071-PosZ zo dňa 12. 01.2005. Obecné zastupiteľstvo v Nižnej Slanej schválilo zadanie uznesením zo dňa 24.02.2005. Obec Nižná Slaná pristúpila k prácam na novom územnom pláne obce z nasledovných dôvodov:

- je potrebné riešiť koncepciu územného rozvoja obce, obec plánuje uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci,
- je potrebné riešiť dlhodobé dopravné problémy v obci súvisiace s prieťahom cesty I/67,
- potreba spracovania vyplýva zo záväzných častí ZaD ÚPN – VÚC Košického kraja a z požiadavky umiestnenia verejného dopravného vybavenia celoštátneho významu , preložky cesty 1/67,
- je potrebné riešiť koncepciu dobudovania verejnej technickej infraštruktúry v obci so zameraním na verejnú kanalizáciu, ČOV obce a plynofikáciu miestnej časti Nižnoslanská Baňa,
- je potrebné riešiť problematiku ochrany a tvorby ŽP vo vzťahu k ťažbe surovín a prevádzke spracovateľského závodu SIDERIT s. r. o. na k. ú. obce.

Hlavným cieľom je spracovať územný plán obce, ktorý rieši a stanovuje :

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce
- prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch,
- zásady a regulatívy verejného dopravného, technického vybavenia a občianskej vybavenosti,
- hranice zastavaného územia obce,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, zásady územného systému ekologickej stability územia obce a tvorby krajiny vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt,
- plochy pre verejnoprospešné stavby a na vykonanie asanácií.

ÚPN - obce je spracovaný ako ponukový rozvojový plán obce, ktorý navrhuje komplexný územný rozvoj obce. Návrhové obdobie ÚPN – obce sa nestanovuje. Pri prácach na ÚPN - obce boli použité závery a doporučená prieskumov a rozborov obce a schválené zadanie. Zadanie je spracované na základe vyhodnotenia pripomienkového konania k výsledkom prerokovania urbanistickej štúdie, ktorá nahrádza koncept ÚPN – obce.

2.) VÝCHODISKOVÉ PODKLADY

Pri prácach na ÚPN - obce Nižná Slaná boli použité nasledovné východiskové podklady:

a.) Mapové podklady

- mapové podklady v M 1 : 2 000 prevzaté z mapovej služby Košice Geodetického a kartografického úradu Bratislava (polohopis). Výškopis bol prevzatý z mapových podkladov v M 1 : 5 000 a fotogrametricky zväčšený do M 1 : 2 000
- digitálne mapové podklady v M 1 : 10 000 boli dodané Geodetickým a kartografickým ústavom Bratislava

b.) Ostatné východiskové podklady

- Prieskumy a rozboru obce Nižná Slaná včítane krajinnoekologického plánu (r.2003)
- Urbanistická štúdia obce Nižná Slaná (r. 2003)
- Zadanie pre spracovanie návrhu ÚPN – obce Nižná Slaná (r. 2004)
- Urbanistická štúdia VÚC regiónu GEMER (r. 1995 – 97) URBAN v. o. s., Košice
- ÚPN VÚC Košického kraja (r.1998) schválený vládou SR, URBAN v. o. s., Košice
- ZaD ÚPN VÚC Košického kraja (r. 2004)
- R ÚSES okresu Rožňava (r. 1995)
- Generel nadregionálneho ÚSES SR schválený vládou SR (r. 1993)
- M ÚSES územia obce N. Slaná (r. 1998)
- situácia súčasného stavu vodovodu v obci, situácia vodovodu Dolina na Partizánskej ulici (Obecný úrad Nižná Slaná)
- východiskové údaje súčasného stavu a plánovaných zámerov v oblasti zásobovanie elektrickou energiou poskytnuté VSE a.s. OZ Košice (2004)
- východiskové údaje súčasného stavu a plánovaných zámerov v oblasti zásobovania zemného plynu poskytnuté SPP a.s., OZ Poprad (2004)
- východiskové údaje súčasného stavu v oblasti telekomunikácií poskytnuté ST a.s., Rožňava (2004)
- výsledky sčítania ľudu, domov a bytov r. 2001 (Slovenský štatistický úrad, Bratislava)

- výsledky sčítania ľudu, domov a bytov r. 1991 – okres Rožňava (Slovenský štatistický úrad, Bratislava)
- zoznam kultúrnych pamiatok zapísaných v ÚZPF SR a v súpise pamiatok SR
- celoštátne sčítanie dopravy r. 2000 a r. 2001 (SSC Bratislava)
- Hydrogeologický plán povodia Slanej (SVP š.p., Povodie Slanej o Hrona, B. Bystrica)
- Dom služieb N. Slaná, projektová dokumentácia (situácia) rozostavanej stavby (Obecný úrad Nižná Slaná)
- východiskové podklady výrobného podniku Siderit s.r.o. N. Slaná (grafická a textová časť, Siderit s.r.o. N. Slaná, 2004)
- dotazníky Obecného úradu N. Slaná o súčasnom stave a kapacitách zariadení občianskeho vybavenia a miestnej výroby (obecný úrad r. 2003)
- hranica súčasného zastavaného územia k 1.1. 1990, Katastrálny úrad Rožňava
- hranica a kódy BPEJ (Pozemkový úrad Rožňava)
- východiskové podklady rozvoja turizmu, cykloturistické trasy (obecný úrad r.2003)

3.) VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je v ÚPN - obce vymedzené v rozsahu katastrálneho územia obce s tým, že podrobnejšie je riešené zastavané územie obce a miestnej časti Nižnoslánska Baňa a územie na neho bezprostredne nadväzujúce. K. ú. obce je riešené na mapových podkladoch v M 1 : 10 000, zastavané územie obce na mapových podkladoch M 1 : 2 000.

Širšie vzťahy a záujmové územie obce je riešené v rozsahu väzieb obce na osídlenie okresu Rožňava, v rozsahu väzieb na nadradenú dopravnú sieť Košického kraja, nadradenú technickú infraštruktúru a celoštátne a regionálne strediská turizmu a rekreácie v okrese Rožňava.

4.) VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ZAD ÚPN – VÚC KOŠICKÉHO KRAJA

ÚPN – VÚC Košického kraja jeho záväzné časti bol schválený vládou SR uznesením č. 281 zo dňa 12. 5. 1998. Zmeny a doplnky ÚPN – VÚC Košického kraja

(ďalej len ZaD) boli schválené VZN KSK č. 2/2004 , záväzné regulatívy územného rozvoja Košického kraja sú v súlade so spracovaným návrhom ÚPN – obce Nižná Slaná. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy:

- 1.) Vytvárať podmienky pre rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a ochrany ŽP kraja.
- 2.) V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry.
 - 2.15.) Vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.
 - 2.15.3.) Podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa.
 - rožnavskú rozvojovú os Rožňava – Dobšiná - Vernár
 - 2.21.) Vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch:
 - 2.21.6.)oblasť Dobšinej.....
- 4.) V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky.
 - 4.12.) Na území Košického kraja podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž hlavných cestných tranzitných turistických trás:
 - Poľsko – Poprad – Vernár – Dobšiná – Rožňava – Kráľ – Maďarsko
 - 4.13.) Vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel.
 - 4.14.) Vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.
- 5.) V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu:
 - 5.6.) sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja zaťažené s vysokým stupňom environmentálnej záťaže
 - 5.6.2.) strednogemerská na území okresu Rožňava.
- 6.) V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry.
 - 6.5.) rešpektovať hlavné dopravné siete pre medzinárodnú turistickú dopravu, cestné komunikácie
 - Poľsko – Vernár – Dobšiná – Rožňava – Tornaľa – Kráľ – Maďarsko

6.12.) chrániť koridory pre cesty I. triedy ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich priesťahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre

6.12.2.) cestu I/67 preložku v úseku Betliar – Gemerská Poloma – Vlachovo v súbehu so železničnou traťou a obchvat mesta Dobšiná.

7.) V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.7.) chrániť koridory pre nadradené líniové stavby vodovodov vodárenských sústav a to:

7.7.1.) hlavný diaľkový privádzač VN Rejdová – Rožňava

7.11.) prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarni odpadových vôd v sídlach

7.11.2.) s vybudovaným vodovodom

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1.5.) cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich priesťahov

1.5.2.) cesta I/67 preložka v úseku Betliar – Gemerská Poloma – Vlachovo v súbehu so železničnou traťou a obchvat mesta Dobšiná.

5.) Nadradená technická infraštruktúra

5.4.) stavby hlavných vodovodov vodárenských sústav

5.4.1.) diaľkový privádzač VN Rejdová – Rožňava.

5.) ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA V ÚPN – OBCE SO ZADANÍM

Spracovaný návrh ÚPN – obce Nižná Slaná je v súlade so schváleným zadaním. Navrhovaná koncepcia územného rozvoja obce, koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, koncepcia rozvoja verejného dopravného a technického vybavenia je v súlade so schváleným zadaním, ktoré má charakter súborného stanoviska a pokynov.

II.) NÁVRH RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

1.) ŠIRŠIE VZŤAHY, NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA OBCE

Obec Nižná Slaná sa nachádza v severnej časti okresu Rožňava na rozhraní sídelných vplyvov dvoch miest a to Dobšinej a okresného sídla Rožňava. Obec Nižná Slaná je súčasťou mikroregiónu Dobšiná, ktorý združuje 9 obcí. Obec Nižná Slaná spáduje k okresnému sídlu Rožňava a je súčasťou rožňavského ťažiska osídlenia. V štruktúre osídlenia okresu bude mesto Rožňava plniť funkciu centra osídlenia druhej skupiny, mesto Dobšiná centra osídlenia štvrtej skupiny a obec Nižná Slaná bude patriť medzi významné vidiecke sídla. Obec Nižná Slaná je najvýznamnejším zdrojom pracovných príležitostí v okrese s významným zoskupením výrobných plôch pre ťažbu surovín a priemyselnú výrobu. Jedná sa o závod Siderit s. r. o., ktorý sa zameriava na ťažbu a úpravu železnej rudy. ÚPN - obce predpokladá zachovanie prevádzky menovaného výrobného zariadenia. Obec Nižná Slaná zostane prirodzeným spádovým sídlom pre školskú (stredné školstvo a ZŠ) a zdravotnícku vybavenosť.

Obec Nižná Slaná leží na rožňavskej rozvojovej osi tretieho stupňa Rožňava – Dobšiná – Vernár. Jej súčasťou je cesta I/67 Poprad – Vernár – Dobšiná – Rožňava, ktorá má nadregionálny až medzinárodný význam najmä v oblasti osobnej turistickej dopravy. Jedná sa o východnú severojužnú trasu PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – Rožňava – Tornaľa – Kráľ – MR s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v úseku Podspády – Spišská Belá a Poprad – Rožňava. Jestvujúcu železničnú trať Dobšiná – Rožňava sa predpokladá zachovať ako regionálnu trať pre nákladnú dopravu.

Obec je súčasťou rekreačného územného celku (ďalej len RÚC) Rožňavská kotlina s priamymi väzbami na RÚC Slovenský Raj. Obec leží na významnom cestnom medzinárodnom ťahu Poľsko – Vysoké Tatry – Poprad – Slovenský Raj – Dobšiná – Rožňava – Slovenský Kras – Kráľ – Maďarsko a je súčasťou gotickej turistickej cesty.

V záujmovom území obce sa nachádzajú nasledovné významné atraktivity turizmu:

- areál kaštieľa s parkom v Betliari,

- gotické stredoveké kostoly v údolí Štítnického potoka (Štítnik, Ochtiná a ďalšie),
- Múzeum P. J. Šafárika v Kobeliarove,
- hrad a mauzóleum Krásna Hôrka a Krásnohorské Podhradie,
- Dobšinská ľadová jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa a jaskyne Domica a Gombasek,
- letné kúpalisko vo Vlachove,
- lyžiarske zimné strediská v Rejdovej, Radzim - V. Slaná, Dobšiná – Pišiel, Mlynky a Dedinky – Biele Vody.

V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry ÚPN - obce navrhuje:

- rešpektovať jestvujúce nadradené trasy 110 kV a 22 kV elektrických vedení, ktoré prechádzajú údolím rieky Slaná v smere sever – juh,
- rešpektovať nadradenú trasu VTL plynovodu Bohúňovo – Rožňava - Nižná Slaná s pokračovaním do Dobšinej,
- výhľadovo po roku 2015 po vybudovaní VN Rejdová realizovať výstavbu hlavného diaľkového privádzača pitnej vody VN Rejdová – Dobšiná.

2.) NÁVRH ZÁKLADNEJ KONCEPCIE ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA OBCE

Návrh základnej koncepcie územného rozvoja obce vychádza zo záverov prieskumov a rozborov, zo schváleného zadania, z postavenia obce v štruktúre osídlenia okresu Rožňava a z koncepcie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce spracovanej obecným úradom. Základné zásady koncepcie územného rozvoja obce sú nasledovné:

- zachováva sa postavenie obce v štruktúre osídlenia okresu Rožňava ako významného zdroja pracovných príležitostí a významného sústredenia plôch verejnej občianskej vybavenosti
- jestvujúci rozsah obytného a výrobného územia miestnej časti Nižnoslanská Baňa sa zachováva, s novým územným rozvojom sa neuvažuje. ÚPN - obce kladie dôraz na rekonštrukciu a prestavbu jestvujúcich plôch výroby skladového

- charakteru severne od cesty III. triedy č. 06710 v miestnej časti Nižnoslánska baňa a doriešenie ekologických problémov výrobného územia firmy Siderit s. r. o.,
- nový rozvoj obytného územia formou výstavby rodinných domov je navrhovaný v obci N. Slaná v jeho južnej a západnej časti. Vymedzujú sa plochy so staršou obytnou zástavbou určené na prestavbu, modernizáciu alebo asanačnú prestavbu,
 - nový rozvoj výrobného územia, ponukové rozvojové plochy pre malé a stredné firmy je navrhovaný v obci v „priemyselnej zóne“ pri železničnej trati Dobšiná - Rožňava,
 - napriek intenzívnej banskej činnosti a hutníckej výrobe sa na k. ú. obce nachádza niekoľko významných lokalít prírodného prostredia vhodné pre rozvoj regionálneho a celoštátneho turizmu a rekreácie. Rozvoj rekreačného územia je navrhovaný do údolia Štítického potoka.

Základná koncepcia nadradenej cestnej dopravy je riešená preložkou cesty I/67 súbežne so železničnou traťou v úseku Henckovce – Gočovo mimo zastavané územie obce. Navrhuje sa dobudovanie technickej infraštruktúry, výstavba verejnej kanalizácie s ČOV a plynofikácia miestnej časti Nižnoslánska Baňa.

3.) DEMOGRAFIA, BYTOVÝ FOND A EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA. NÁVRH RIEŠENIA ROZVOJA OBYTNEJ FUNKCIE

Rozvoj demografického vývoja obce na základe výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2001 bol podrobne spracovaný v prieskumoch a rozboroch obce.

Celkový stručný prehľad súčasného stavu je nasledovný:

a.) Obyvateľstvo

Podľa výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2001 mala obec 1186 obyvateľov, z toho žien 601. Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva je zdokumentovaný v nasledujúcej tabuľke:

Roky	1970	1980	1991	2001
Nižná Slaná	1556	1354	1083	1186
Index rastu	100	87	69,6	76,2

Tabuľka 1: POČET TRVALO BÝVAJÚCICH OBYVATEĽOV V OBCI

Vývoj počtu obyvateľov možno zdokumentovať aj tzv. indexmi rastu (pomerné číslo počtu obyvateľov v jednotlivých rokoch). Skladba obyvateľstva podľa pohlavia v roku 2001 bola , žien 601, čo činí 50,7% a mužov 585, čo činí 49,3%. Veková skladba obyvateľstva bola v roku 2001 v obci nasledujúca, vid'. tabuľka č.2. Priemerný vek bol v obci v roku 2001 bol 33,9 rokov.

Základné údaje o obyvateľstve v obci Nižná Slaná sú nasledovné:

Obec	Počet trvale býv. obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov								
	celkom	muži	ženy	0-14			15-59			60+		
Nižná Slaná	1186	585	601	251	123	128	715	378	337	220	84	136

Tabuľka 2: ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBYVATEĽSTVE

V roku 2001 bol pomer skupiny obyvateľstva predproduktívneho veku ku skupine poproduktívneho veku nasledovný , 251 obyvateľov ku 220 obyvateľom v poproduktívnom veku. Index vitality bol v roku 2001 nasledovný:

- poproduktívny vek , 220 obyvateľov (18,5%)
- predproduktívny vek, 251 obyvateľov (21,1 %)
- počet trvale bývajúceho obyvateľstva 1186
- index vitality 114

Index vitality vyjadruje pomer predproduktívnej zložky obyvateľstva k zložke poproduktívnej. Čím sú jej hodnoty vyššie, tým je veková skladba priaznivejšia. V súčasnosti je stav v obci priaznivý, jedná sa o rastúcu populáciu.

b.) Bytový a domový fond.

Prehľad o súčasnom bytovom a domovom fonde v obci nám podáva sčítanie ľudu, domov a bytov z roku 2001.

b.1.) Domový fond

Obec mala v roku 2001 na základe výsledkov sčítania ľudu, domov a bytov 255 trvale obývaných domov, z toho rodinných domov bolo 234 (91,8 %) a 19 bytových domov. Neobývaných domov bolo 36, z toho na rekreáciu nebol využívaný žiaden dom. Celkovo mala obec v domovom fonde 291 domov.

b.2.) Bytový fond

Obec mala v roku 2001 trvale obývaných bytov 391, z toho neobývaných bolo 41. Základné údaje sú uverejnené v nasledovnej tabuľke:

Obec	Celkový počet bytov	Z toho trvale obývané			Neobývané	
		Spolu	v tom:		abs. počet	% podiel na celk. počte Bytov
			v rod.dom.	% podiel		
Nižná Slaná	432	391	253	64,7	41	10,5

Tabuľka 3: BYTOVÝ FOND

Urbanistický ukazovateľ obložnosti bytov (počet obyvateľov na 1 byt) mal v roku 2001 hodnotu 3,03. (Slovenská republika 3,23 a Košický kraj 3,37) .Štruktúra bytového fondu podľa veku je zdokumentovaná v prieskumoch a rozboroch obce. Jej výsledky potvrdil aj fyzický prieskum v teréne. Nových objektov po roku 2001 pribudlo veľmi málo (2 objekty).Technické vybavenie bytov, ukazovatele úrovne bývania z roku 2001 sú uvádzané v prieskumoch a rozboroch obce.

Návrh novej bytovej výstavby je územne riešený v obci, v Nižnoslánskej Bani sa s rozsiahlou novou bytovou výstavbou neuvažuje. Návrh novej bytovej výstavby je riešený formou výstavby rodinných domov vidieckeho typu a návrhom realizácie podkrovných bytov u jestvujúcej zástavby viacpodlažných bytových domov v obci a miestnej časti. Obec predstavuje podhorský typ obce, charakteristický zástavbou s 1-podlažnými (prízemnými) a 2-podlažnými rodinnými domami. Súčasná zástavba rodinných domov zrealizovaná po roku 1960 je dvojpodlažná. Časť Nižnoslánska Baňa je charakteristická viacpodlažnými bytovými domami a 1-podlažnou zástavbou rodinných domov vidieckeho typu.

Nová bytová výstavba je v ÚPN - obci navrhovaná na nasledovných lokalitách o nasledovnej smernej kapacite:

Obec Nižná Slaná

- § Lokalita rodinných domov „Nad Štítnickým potokom“ (označenie v grafike „A“) navrhuje sa výstavba rodinných domov dovolenkového typu a vybavenosti
- § Lokalita rodinných domov „Juh“ (označenie v grafike „B“) navrhuje sa výstavba rodinných domov vidieckeho typu
- § Lokalita rodinných domov „Cintorínska ulica“ (označenie v grafike „C“) navrhuje sa výstavba rodinných domov vidieckeho typu
- § Lokalita rodinných domov „Pri štadióne“ (označenie v grafike „D“). navrhuje sa dobudovanie rodinných domov na rozostavanej lokalite.
- § Výstavba rodinných domov v prelukách v zastavanom území obce.

Lokality A a B sú navrhované mimo hranice súčasne zastavaného územia a vyžadujú si záber PP (orná pôda a TTP). Sociálna bytová výstavba je navrhovaná na novej lokalite za železničnou traťou vo väzbe na miestnu prístupovú komunikáciu k hospodárskemu dvoru poľnohospodárskeho družstva.

Časť Nižnoslánska Baňa

- § navrhuje sa výstavba rodinných domov vidieckeho typu v prelukách v hraniciach zastavaného územia obce.
- § navrhuje sa výstavba a realizácia podkrovných bytov u jestvujúcej zástavby viacpodlažných bytových domov.

Navrhuje sa rekonštrukcia časti objektu domova mládeže na polyfunkčný objekt s nájomnými bytmi. Navrhovaná kapacita ponukovej novej výstavby rodinných domov je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka č. 4 - OBEC NIŽNÁ SLANÁ – NAVRHOVANÁ BYTOVÁ VÝSTAVBA, ČASŤ OBEC NIŽNÁ SLANÁ

A - lokalita rodinných domov dovolenkového typu „Nad štítnickým potokom“	17 R. D. = 17 B. J.
B - lokalita rodinných domov vidieckeho typu „Juh“	36 R. D. = 36 B. J.
C - lokalita rodinných domov vidieckeho typu „Cintorínska ulica“	12 R. D. = 12 B. J.
D - lokalita „Pri štadióne“	3 R. D. = 3 B. J.
- preluky v zastavanom území obce	8 R. D. = 8 B. J.
§ Navrhovaná ponuková kapacita bytovej výstavby	76 R. D. = 76 B. J.

§ Sociálne byty pre Rómov (lokalita za železničnou zástavkou)	20 B. J.
ČASŤ NIŽNOSLÁNSKA BAŇA	
E - preluky pre výstavbu rodinných domov	10 R. D. = 10 B. J.
- podkrovné byty v jestvujúcej zástavbe bytových domov	20 B. J.
- rekonštrukcia domova mládeže na polyfunkčný objekt s nájomnými bytmi	20 B. J.
Navrhovaná ponuková kapacita bytovej výstavby	10 R. D. = 50 B. J.

Poznámka: R. D. - rodinné domy

B. D. - bytové domy viacpodlažné

B. J. - bytové jednotky

V ÚPN - obce na základe spracovaných prieskumov a rozborov boli navrhnuté (vytypované) plochy jestvujúcej zástavby starších rodinných domov u ktorých sa navrhuje celková rekonštrukcia a modernizácia objektu alebo asanačná prestavba (nahradenie starého domu novým). Umožňuje sa prestavba menovaného územia na zmiešané územie s prevahou bývania s doplnkovou občianskou vybavenosťou.

Nová výstavba rodinných domov je navrhovaná nasledovnými formami:

- Rodinné domy vidieckeho typu

Na plochách so zástavbou rodinných domov sa povoľuje poľnohospodárska malovýroba včítane objektov drobného a objektov pre remeselnícke prevádzky, ktoré svojou prevádzkou negatívne neovplyvňujú okolité obytné územie (hlukom, prachom, exhalátmi, vibráciami a odpadovými látkami).

- Rodinné domy dovolenkového typu

Na plochách so zástavbou rodinných domov sa predpokladá obytná funkcia a doplnková rekreačná funkcia. Hospodárska činnosť na pozemkoch je minimálna, prevláda okrasná a rekreačná záhrada.

- Rodinné domy s komerčnou vybavenosťou

(zmiešané územie bývania a vybavenosti)

Navrhuje sa výstavba rodinného domu s obchodom, nevýrobnými službami na plochách rodinného domu. Menované rodinné domy navrhuje ÚPN - obce na zmiešanom území v obci na Šafárikovej ulici (na území vymedzenom na prestavbu

a modernizáciu.) Nové viacpodlažné bytové domy sa nenavrhujú. Povoľuje sa realizácia podkrovných bytov u bytových domov so šikmými strechami, u bytových domov s rovnou strechou sa povoľuje realizácia nadstavby šikmej strechy s podkrovnými bytmi. Forma výstavby sociálnych bytov Rómov sa nestanovuje.

Predpokladaný výhľadový počet trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci Nižná Slaná vychádza z územného rozsahu navrhovanej ponukovej bytovej výstavby v obci a jestvujúcich kapacít základnej občianskej vybavenosti. ÚPN - obce predpokladá dosiahnuť v obci cca 1 500 trvalo bývajúcich obyvateľov pri obložnosti 2,9 obyv./byt.

Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci je podľa ÚPN - obce nasledovný:

Obec	1970	1980	1991	2001	Návrh ÚPN - obce
Nižná Slaná	1556	1354	1083	1186	1508

ÚPN - obce predpokladá zachovať jestvujúci trend v náraste počtu obyvateľov, ktorý nastal po roku 1991. Predpokladá sa dosiahnuť postupne počet trvalo bývajúceho obyvateľstva z roku 1970. Pokles po roku 1970 bol spôsobený výstavbou a prevádzkou Sideritu s. r. o. a zhoršovaním ŽP v obci. Jestvujúca obložnosť v obci je 3,03 obyv./byt, navrhovaná 2,9 obyv./byt.

Predpokladaný výhľadový vývoj počtu obyvateľov, domov a bytov podľa návrhu ÚPN - obce v obci Nižná Slaná je zdokumentovaný v nasledovnom tabuľkovom pohľade:

A.)

r. 2001 – súčasný stav (sčítanie ľudu, domov a bytov)

- počet trvalo bývajúcich obyvateľov: 1186 obyvateľov
 - z toho: 532 obyvateľov Nižnoslanská Baňa
 - 654 obyvateľov obec

- počet trvalo obývaných bytov: 391 B. J.
 - z toho: 253 B. J. v R. D.
 - 138 B. J. v B. D.

- počet trvalo obývaných bytov:	391 B. J.		
z toho: v obci:	216 B. J.	z toho	210 B. J. v R. D. 6 B. J. v B. D.
v Nižnoslánskej Bani:	175 B. J.	z toho	43 B. J. v R. D. 132 B. J. v B. D.
- počet neobývaných bytov:	41 B. J.		
- celkový počet bytov:	432 B. J.	z toho:	274 B. J. v R. D. 158 B. J. v B. D.
- obložnosť (počet osôb/1 byt)	3,03 obyv./byt		

B.)Návrh ÚPN - obce Nižná Slaná

- zachovávaný počet trvalo obývaných bytov:	391 B. J.
- úbytok bytového fondu: (asanácia, zmena funkcie na vybavenosť)	- 10 B. J.
- vrátenie do bytového fondu: (rekonštrukcia neobývaných bytov)	+ 20 B. J.
- nová výstavba bytov podľa návrhu ÚPN - obce obce Nižná Slaná:	+ 76 B. J. (v obci) + 50 B. J. (časť Nižnosl. Baňa) včítane podkrovných bytov
- nová výstavba sociálnych bytov Rómov:	+ 20 B. J. (v obci)
- obložnosť bytu:	2,9 - 2,8 obyv./byt
- výhľadový počet trvalo obývaných bytov:	547 B. J.
z toho: obec	312 B. J.
Nižnoslánska Baňa	235 B. J.
- výhľadový počet trvalo bývajúceho obyvateľstva:	1 510 obyvateľov
z toho: obec	905 obyvateľov
Nižnoslánska Baňa	605 obyvateľov

ÚPN - obce Nižná Slaná nepredpokladá výrazný úbytok bytového fondu. Plochy pre asanáciu sa vymedzujú v rozsahu jestvujúcej rómskej osady a nevyhovujúceho domového fondu s občianskou vybavenosťou pri ceste I/67 v centre obce. Výstavba

miestnej prístupovej komunikácie k hospodárskemu dvoru a napojenie ne preložku cesty I/67 si vyžaduje asanáciu 1 staršieho rodinného domu. Rekonštrukcia a modernizácia staršieho bytového fondu sa navrhuje v značnom rozsahu na Šafárikovej ulici, kde sa nachádza prízemný domový fond so stavebno-technickým stavom kategórie C. Navrhuje sa možnosť dostavby, nadstavby jestvujúceho objektu alebo úplné nahradenie novým objektom (asanačná prestavba).

4.) NÁVRH RIEŠENIA VEREJNEJ OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Verejnú občiansku vybavenosť v obci delíme a členíme na:

- plochy sociálnej občianskej vybavenosti
- plochy komerčnej a ostatnej občianskej vybavenosti.

Plošný (územný) rozsah verejnej občianskej vybavenosti bol zistený fyzickým prieskumom v teréne pracovníkmi projektovej kancelárie URBAN TRADE Košice v prieskumoch a rozboroch obce. Kapacitné údaje boli získané a dodané Obecným úradom Nižná Slaná.

a.) Sociálna občianska vybavenosť

Sociálna občianska vybavenosť v súčasnosti zahrňuje v obci nasledovné skupiny občianskej vybavenosti:

- 1.) školstvo,
- 2.) zdravotníctvo,
- 3.) sociálne zariadenia

1.) Školstvo

§ Obec Nižná Slaná

Na zastavanom území obce sú vybudované dva areály školských zariadení v jeho centrálnej časti na Letnej ulici. Jedná sa o areál ZŠ roč. 1 – 9 a areál MŠ. Stavebno-technický stav obidvoch areálov je dobrý. V areáli ZŠ je vybudovaný športový štadión. Areál MŠ, ktorý sa nachádza v bezprostrednom susedstve je v dobrom stavebno-technickom stave a má tenisové ihrisko. ÚPN - obce menované

školské zariadenia zachováva, navrhujú sa úpravy budovy ZŠ. Jestvujúce a navrhované kapacitné údaje školských zariadení (stav r.2003/2004) sú nasledovné:

Označ. v graf.	Názov	Adresa	Jestvujúca kapacita		Plocha	Ostatné zariadenie	Návrh	
			Počet tried/ žiakov	Počet zamest.			Počet tried/ žiakov	Počet zamest.
7	MŠ	Letná ul.	1 trieda 20 detí	4 zam.	0,25 ha	Tenisové ihrisko	1 trieda 25 detí	5
6	ZŠ 1-9 roč.	Letná ul.	12 tried 260 žiak.	30 zam.	1,0 ha	Telocvičň a, ihrská	14 tried 300 žiak.	35

§ Miestna časť Nižnoslanská Baňa

V zastavanom území miestnej časti Nižnoslanská Baňa sa už v súčasnosti nenachádzajú žiadne školské zariadenia, bývalé 3 areály školských zariadení sú zrušené. Bývalý objekt MŠ sa rekonštruje na bývanie. Areál bývalého SOU obchodného N. Slaná, ktorého správcom je Košický samosprávny kraj je zrušený a areál je nefunkčný. Pri SOU je vybudovaný areál domova mládeže pre jestvujúce školské zariadenie, menovaný areál je nefunkčný. Na základe stavebno-technického stavu objektov si obidva areály vyžadujú rekonštrukciu. ÚPN – obce bývalé školské areály nezachováva. Navrhuje sa rekonštruovať areál SOU pre účely občianskej vybavenosti, areál domova mládeže rekonštruovať na polyfunkčný objekt s nájomnými bytmi a sociálnymi zariadeniami (dom dôchodcov).

2.) Zdravotníctvo

§ Obec Nižná Slaná

V samotnej obci Nižná Slaná sa v súčasnosti nachádza zdravotnícke zariadenie, praktický lekár v objekte obecného úradu. Kapacita zdravotníckeho zariadenia je 1 lekár / 1 zamestnanec. Menované zariadenie sa zachováva.

§ Miestna časť Nižnoslanská Baňa

V centre miestnej časti sa nachádza bývalé zdravotnícke zariadenia, ktoré pôvodne slúžilo pre celú spádovú oblasť (obce Vlachovo, Gočovo, Nižná Slaná, Kobeliarovo, Henckovce) a aj samotný závod SIDERIT s. r. o.. V blízkosti Námestia baníkov sa nachádzali v spoločnej budove ambulancie praktického lekára pre dospelých, zubná ambulancia, zubná technika a fyziologicko-rehabilitačná ambulancia. Menované zdravotnícke zariadenia okrem ambulancie praktického

lekára sú zrušené. ÚPN – obce navrhuje rekonštrukciu objektu na zmiešané územie vybavenosti a bývania, na polyfunkčný objekt. Jestvujúce a navrhované kapacity zdravotníckych zariadení sú nasledovné:

Označ. v graf.	Názov	Jestvujúca kapacita		Plocha	Návrh	
		Počet lekárov/ zdrav. personál			Počet lekárov/zamest.	
27	Praktický lekár	1 lekár / 1 zdrav. personál		–	Zachovať súčasný stav	

3.) Sociálne zariadenia

V súčasnosti sa v obci nenachádzajú žiadne zariadenia sociálnych zariadení. ÚPN - obce navrhuje rekonštruovať jestvujúci opustený (nevyužívaný) objekt bývalého Domova mládeže pri SOU na polyfunkčný objekt bývania a sociálneho zariadenia, dom dôchodcov. Celková kapacita zariadenia je navrhovaná na 20 lôžok.

b.) Ostatná občianska vybavenosť

1.) Kultúra a osвета

§ *Obec Nižná Slaná*

Na území obce sú v súčasnosti v prevádzke tieto zariadenia:

- knižnica, klub dôchodcov
- dom smútku pri cintoríne

Jestvujúce kultúrne zariadenia v obci sú v súčasnosti využívané a zamerané na prevádzkovanie spoločenských a záujmových činností a krúžkov. V obci je vybudovaný pri cintoríne nový objekt domu smútku, ktorý vyhovuje súčasným aj výhľadovým potrebám obce. Miestna knižnica v objekte obecného úradu a klub dôchodcov v objekte na Letnej ulici ÚPN - obce zachováva. ÚPN - obce navrhuje dobudovať dlhodobozostavaný objekt domu služieb a časť jeho kapacít využívať na kultúrne, klubové činnosti (klub mládeže a pod.). Jestvujúci prírodný amfiteáter v západnej časti obce dobudovať a rekonštruovať. Jestvujúce a navrhované kapacity kultúrnych zariadení v obci sú nasledovné:

Označenie v grafike	Názov	Adresa	Jestvujúca kapacita	Stavebno-technický stav	Navrhovaná kapacita
11	Dom smútku	Nová ul.	30 stol.	nový objekt	30
2	Klub dôchodcov	Letná ul.	20 miest	nevyhovujúci	20 rekonštruovať objekt
1	Knižnica	Letná ul.	1 zamest. v objekte MŠ	dobry	zachováva sa súčasný stav
9	Kluby	Letná ul.	-	rozstavaný dom služieb	50 miest dobudovať
16	Amfiteáter	Západná časť obce	150 miest	dobry	300 miest dobudovať

§ Nižnoslánska Baňa

Na území miestnej časti sa nachádzajú tieto kultúrne zariadenia:

- kultúrny domy (závodný klub)
- kino „Baník“ (mimo prevádzky)
- prírodný amfiteáter v areáli SOU

Kultúrny dom „Závodný klub“ a kino „Baník“ sú v súčasnosti mimo prevádzky. Stavebno-technický stav je nevyhovujúci, objekty si vyžadujú celkovú rekonštrukciu. V časti objektov je v súčasnosti prevádzkovaná komerčná vybavenosť (hostinec, bar). V bývalom areáli SOU so sídlom v Nižnoslánskej Bani sa nachádza prírodný amfiteáter, v ktorom sa konajú folklórne slávnosti a rôzne kultúrne podujatia. ÚPN - obce navrhuje:

- rekonštruovať objekt kultúrneho domu a zachovať jeho kultúrnu a stravovaciu časť
- rekonštruovať a dobudovať objekt bývalého kina Baník na zmiešané územie výroby a dopravných služieb a zachovať areál amfiteátra.

Označenie v grafike	Názov	Adresa	Jestvujúca kapacita	Stavebno-technický stav	Navrhovaná kapacita
21	Kultúrny dom Závodný klub Kluby Občerstvenie Reštaurácia Bar	Námestie baníkov centrum	70 stol. nezistený	- nevyhovujúci - navrhuje sa rekonštrukcia	100 stol./1 zam. 20 stol. 50 stol./4 zam.

2) Telovýchova a šport

Na území obce Nižná Slaná sa v súčasnosti nachádzajú nasledovné plochy športu a telovýchovy:

- jestvujúci športový areál s futbalovým ihriskom (označenie v grafike č. 18)
- športový štadión (atletická dráha, ihrisko) v areáli základnej školy (označ. v grafike č. 6)
- tenisové ihrisko v areáli bývalej MŠ (označ. v grafike č. 8)

ÚPN - obce menované športové plochy zachováva a navrhuje výstavbu objektu šatní, tribúny a hygienických zariadení v areáli športového štadiónu. Navrhuje sa výstavba nenáročných športových ihrísk na Partizánskej ulici na ponukovej ploche medzi Štítnickým potokom a Muránčekom. Jestvujúci lyžiarsky vlek v Štítnickej doline sa zachováva a navrhuje na modernizáciu.

V miestnej časti Nižnoslánska Baňa sa navrhuje rekonštrukcia areálu futbalového ihriska pri rieke Slaná, kolkáreň sa zachováva.

3.) Verejná administratíva a správa

Na území obce Nižná Slaná sa v súčasnosti nachádza objekt pošty, Poštovej banky a. s. , požiarnej zbrojnice, objekt obecného úradu s obradnou miestnosťou a areál Lesov SR š. p., Lesná správa Nižná Slaná. Jestvujúce zariadenia vyhovujú jestvujúcim a výhľadovým potrebám obce. ÚPN - obce menované objekty a areály zachováva, umožňuje sa realizácia podkrovia objektu obecného úradu.

c.) Komerčná občianska vybavenosť

ÚPN - obce zachováva v obci vybudované kapacity obchodno-obslužnej vybavenosti. Ich územný rozsah a kapacity vyhovujú súčasným a výhľadovým potrebám obce. V oblasti obchodnej vybavenosti ÚPN - obce navrhuje:

- formou ponukového územia riešiť prestavbu staršieho domového fondu na Šafárikovej ulici na zmiešané územie s prevahou bývania s doplnkovou občianskou vybavenosťou,
- asanáciu časti nevyhovujúcich objektov na Námestí SNP a vedľa pohostinstva Jednoty (pri ceste I/67) s obchodnou vybavenosťou.

Jestvujúci rozsah obchodno-obslužnej vybavenosti v miestnej časti Nižnoslanská Baňa zachovať.

1.) Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V obci Nižná Slaná sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne ubytovacie zariadenia, stravovacie zariadenia sú zastúpené objektom pohostinstva (bývalá reštaurácia Jednoty) pri ceste I/67. Časť domového fondu v obci je využívaná ako rodinné domy dovolenkového typu alebo ako chalupy na rekreačné účely.

ÚPN - obce navrhuje:

- formou ponukových plôch realizovať výstavbu turistickej ubytovne alebo penziónu na navrhovanej lokalite rodinných domov „Nad Štítnickým potokom“ a na lokalite „Pri vleku“ v údolí Štítnického potoka,
- dobudovať rozostavaný objekt bývalého domu služieb a časť jeho kapacít využívať na ubytovacie služby (penzión),
- rekonštruovať jestvujúci objekt pohostinstva pri ceste I/67 na motorest s reštauračnými a občerstvovacími službami, rekonštruovať jestvujúcu zástavbu vybavenosti pri ceste I/67 pri parku na Námestí SNP na ubytovacie účely (motorest).

Prehľad jestvujúcich a navrhovaných kapacít ubytovacích a stravovacích zariadení je nasledovný:

Označenie v grafike	Názov	Adresa	Jestvujúca kapacita	Navrhovaná kapacita
9	Penzión	Dostavba rozostav. domu služieb	-	20 lôžok
17	Turistická ubytovňa alebo penzión	Lokalita RD „A“	-	35 lôžok
-	Turistická ubytovňa	Pri vleku Štítnická dolina	-	20 lôžok

12	Motorest, bývalá Jednota	Cesta I/67 Rožňavská ul.	50 stol.	50 stoličiek
28	Ubytovacie zariadenie , motel	Námestie SNP	-	10 lôžok

V miestnej časti Nižnoslanská Baňa sa nachádza bývalý areál domova mládeže pri SOU. Pohostinstvo je prevádzkované v objekte kultúrneho domu. ÚPN - obce menované zariadenia nezachováva, navrhuje sa areál domova mládeže rekonštruovať na polyfunkčný objekt s nájomnými bytmi asociálne zariadenie. Prehľad jestvujúcich a navrhovaných kapacít stravovacích zariadení je nasledovný:

Označenie v grafike	Názov	Adresa	Jestvujúca kapacita	Navrhovaná kapacita
21	Reštaurácia Bar Občerstvenie	Kultúrny dom	50 stol.	50 stoličiek

Celkový prehľad jestvujúcej zachovávanej a navrhovanej občianskej vybavenosti je uvedený v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

Označ. v grafike	Názov	Návrh ÚPN – obce
1	Obecný úrad, obradná miestnosť Knižnica, zdravotnícka vybavenosť, praktický lekár	- dostavba podkrovia
2	Kluby, záujmová činnosť	- zachováva sa
3	Evanjelický kostol a. v.	- zachováva sa
4	Nákupné stredisko	- zachováva sa
5	Pošta, Poštová banka, požiarna zbrojnica	- zachováva sa
6	ZŠ roč. 1 – 9, športový areál	- stavebné opravy budovy ZŠ
7	MŠ, ihriská	- zachováva sa
8	Tenisové ihrisko, modlitebňa katolícka, ZŠ učebne, obchod.	- rekonštrukcia objektu
9	Penzión, obchody, kluby	- dostavba rozostavaného objektu bývalého Domu služieb
10	Lesy SR š. p. OZ Rožňava, Lesná správa N. Slaná	- zachováva sa
11	Dom smútku	- zachováva sa

12	Stravovacie zariadenie, motorest	- rekonštrukcia objektu býv. Jednoty
13	Ponuková plocha vybavenosti	- Návrh ÚPN - obce, ponuková rozvojová plocha
14	Drevovýroba, bývanie	- zachováva sa
15	Obchody a bývanie v rod. dome	- Návrh ÚPN – obce
16	Amfiteáter, občerstvenie	- rekonštrukcia a rozšírenie kultúrneho areálu
17	Turistická ubytovňa	- Návrh ÚPN – obce
18	Športový areál, futbalové ihrisko	- dostavba tribúny, šatní a hygienických zariadení
19	Rekreačné územie, nenáročné športové ihriská, prírodné klzisko	- Návrh ÚPN – obce
28	Ubytovacie zariadenie, motel	- rekonštrukcia objektu Námestie SNP

Zachovávaná a navrhovaná občianska vybavenosť, časť Nižnoslanská Baňa

Označ. v grafike	Názov	Návrh ÚPN – OBCE
20	Ponuková plocha vybavenosti	- rekonštrukcia areálu býv. SOU
21	Kultúrny dom, kluby, reštaurácia, bar	- rekonštrukcia areálu
22	Kolkáreň, občerstvenie	- zachováva sa
23	Ponuková plocha vybavenosti	- rekonštrukcia a nadstavba areálu na polyfunkčný objekt s bývaním
24	Dom dôchodcov, zmiešané územie vybavenosti a bývania	- rekonštrukcia areálu býv. domova mládeže
25	Obchody	-
26	Potraviny	-
27	Múzeum baníctva PEC ETELKA	- rekonštrukcia pamiatky

5.) NÁVRH ZELENĚ A CINTORÍNY

Na k. ú. obce Nižná Slaná sa nachádzajú plochy s nasledovnými formami zelene:

- verejná parková zeleň zastúpená plochami v centre obce pozdĺž Kobeliarovského potoka , Námestie SNP a Letnej ulice,

- sprievodná a izolačná zeleň pozdĺž komunikácií a vodných tokov (rieka Slaná a jej prítoky),
- zeleň cintorínov.

Najväčšie plochy zelene v obci včítane miestnej časti sú zastúpené:

- plochami vyhradenej zelene na plochách rodinných domov (hospodárska zeleň),
- plochami obytnej zelene (zatrávnené plochy) na plochách viacpodlažných bytových domov v Nižnoslánskej Bani
- plochy vyhradenej zelene na plochách výrobného územia areálu bane Gabriela a závodu Siderit s. r. o. (plochy NDV hald, sprievodnej zelene a pod.)

ÚPN – obce jestvujúce plochy zelene zachováva. V oblasti koncepcie zelene ÚPN - obce navrhuje:

- v rámci úpravy a hradenia Kobeliarovského potoka realizovať úpravu a dosadbu pozdĺž Letnej ulice a Šafárikovej ulice. Jestvujúce plochy verejnej parkovej zelene v centre obce zachovať,
- pri rekonštrukcii areálu kultúrneho domu v Nižnoslánskej Bani realizovať spolu s plochami statickej dopravy plochy verejnej parkovej zelene,
- vysadiť zeleň v areáli nového cintorína. Areál starého cintorína s hodnotnou stromovou zeleňou vyčistiť od náletových drevín,
- vysadiť plochy izolačnej zelene pozdĺž oplotenia v hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva,
- realizovať výsadbu zelene v jestvujúcom obytnom súbore viacpodlažných bytových domov v Nižnoslánskej Bani,
- realizovať rozšírenie cintorína podľa návrhu ÚPN - obce,

Jestvujúcu sprievodnú zeleň pozdĺž komunikácií (cesty I. a II. triedy), jestvujúce stromoradia postupne nahradiť domácimi drevinami (javor, dub a pod.).

6.) NÁVRH KONCEPCIE ROZVOJA HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE OBCE

Hospodárska základňa obce je v súčasnosti nasledovná:

- obec Nižná Slaná charakterizujú rozsiahle plochy výrobného územia so zameraním na ťažbu a následné spracovanie nerastných surovín (sideritová ruda). Obec je najvýznamnejším zdrojom pracovných príležitostí okresu Rožňava (podnik Siderit s. r. o.),
- na k. ú. obce sa realizuje podhorský typ poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby zameraný na využitie potenciálnych možností TTP a na chov HD a oviec,
- prevažnú časť k. ú. obce tvorí LP Lesov SR š. p.,
- obec charakterizujú nevyužívané potenciálne možnosti pre rozvoj turizmu a rekreácie. Obec leží na významnom medzinárodnom cestnom turistickom ťahu Poľsko – Vysoké Tatry – Poprad – Slovenský raj – Dobšiná – Rožňava – Kráľ – Maďarsko. Obec leží na gotickej turistickej cesty a v optimálnej dostupnosti sa nachádzajú významné atraktivity turizmu okresu (stredoveké gotické kostoly Gemera, kaštieľ v Betliari, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa a pod.). V zimnom období sú v optimálnej dopravnej dostupnosti v prevádzke regionálne zimné lyžiarske strediská (Rejdová, V. Slaná - Radzim, Dobšiná, Mlynky – Biele Vody).

Návrh koncepcie rozvoja hospodárskej základne obce vychádza z menovaných daností a navrhuje:

- zachovať jestvujúce výrobné plochy ťažby a spracovania nerastných surovín a formou ponukových rozvojových plôch ich doplniť o rozvoj menších a stredných výrobných podnikov,
- predpokladať oživenie poľnohospodárskej, najmä živočíšnej výroby so zameraním na chov HD a oviec ako základného predpokladu udržania krajinnej štruktúry a plôch s TTP,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a rekreácie ako významnej doplnkovej súčasti ekonomickej základne obce a zdroja pracovných príležitostí v obci.

6.1.) POĽNOHOSPODÁRSKA A LESNÁ VÝROBA

Poľnohospodárska výroba je zastúpená poľnohospodárskym družstvom Gemerská Poloma a fyzickými osobami. Hospodársky dvor poľnohospodárskej výroby je vo východnej časti obce mimo zastavaného územia obce. Na hospodárskom dvore sa chová hovädzí dobytok (270 kusov). Stavebno-technický stav objektov a celého areálu je nevyhovujúci. Hospodársky dvor má vlastný zdroj vody a žumpu na močovku. Rastlinná výroba je determinovaná zložením poľnohospodárskej pôdy a klimatickými podmienkami. Prevažnú časť PP zaberajú lúky a pasienky (TTP), orná pôda má nízke zastúpenie. Z dôvodov členitého a svahovitého terénu je orná pôda lokalizovaná na plochách s nižším sklonom terénu v údolnej nive rieky Slaná. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie zemiakov a obilnín. Časť TTP v súčasnosti z dôvodov neobhospodarovania zarastá náletovými drevinami.

ÚPN - obce jestvujúci rozsah rastlinnej výroby zachováva. V súlade so závermi krajinnoeekologického plánu a spracovaného Miestneho ÚSES územia obce sa navrhuje časť TTP na zalesnenie. Navrhuje sa rekonštrukcia a modernizácia hospodárskeho dvora s územnými možnosťami na rozširovanie živočíšnej výroby. Maximálna kapacita živočíšnej výroby je stanovená na 500 kusov HD a 500 kusov oviec. Ochranné pásmo sa stanovuje na 200 m od objektov živočíšnej výroby. Navrhuje sa rekonštrukcia prístupovej komunikácie k hospodárskemu dvoru.

Lesná výroba je na riešenom území zastúpená Lesmi SR š. p. OZ Rožňava. V obci sa nachádza administratívno-hospodársky areál Lesov SR š. p., Lesná správa Nižná Slaná. Jestvujúci areál sa zachováva, s jeho územným rozširovaním sa neuvažuje.

6.2.) ŤAŽBA SUROVÍN, PRIEMYSELNÁ VÝROBA A SKLADOVÉ HOSPODÁRSTVO

6.2.1.) Ťažba nerastných surovín

Na k. ú. a záujmovom území obce sa nachádza chránené ložiskové územie Nižná slaná určené podľa §16 banského zákona na ochranu výhradného ložiska sideritu proti znemožneniu alebo sťaženiu dobývania tohto výhradného ložiska

a dobývací priestor určený podľa §27 banského zákona pre organizáciu ŽELBA a. s. Spišská Nová Ves v konkurze. Dobývací priestor N. Slaná menovaných ložísk sa nachádza západne od cesty I/67 a zasahuje aj na k. ú susedných obcí. Na k. ú obce sú prepojené plochy s ťažbou sideritovej rudy (šachta Gabriela), prevádzkové priestory podpovrchovej ťažby s areálom a objektmi samotnej priemyselnej výroby, ktorú reprezentuje spracovateľský závod SIDERIT s.r.o. Nižná Slaná. Vlastný ťažobný areál je oddelený od spracovateľského závodu cestou I/67 a riekou Slaná. Dobývací priestor Nižná slaná – Kobeliarovo sa nachádza v masíve Rimburgu západne od cesty I/67. Na pravobrežnom svahu v areály ťažobného závodu v blízkosti ložiska sa nachádzajú banské haldy, odpad z banskej a úpravárenskej činnosti v minulosti, ktoré sú zarastené nelesnou drevinou vegetáciou (ďalej len NDV).

ÚPN - obce jestvujúci areál s ťažbou sideritovej rudy zachováva, naďalej sa predpokladá jej ťažba a následné spracovanie. S územným rozširovaním areálu s podpovrchovou ťažbou včítane prevádzkový priestorov ÚPN - obce neuvažuje.

6.2.2.) Priemyselná výroba, skladové hospodárstvo

Priemyselná výroba je na riešenom území zastúpená:

- areálom úpravárenského závodu SIDERIT s. r. o. Nižná Slaná v časti Nižnoslanská Baňa
- areálom drevospracujúceho priemyslu „MELCHER drevovýroba, elektroservis Košice“ v obci
- areálmi remeselníckej drevospracujúcej výroby v zastavanom území obce, firma JUNGER ONDREJ, N. Slaná (Partizánska ulica)

V severnej časti obce medzi cestou I/67 a železničnou traťou sa nachádzajú dva opustené areály priemyselnej výroby.

Nosným priemyselným závodom obce je a zostane podnik SIDERIT s.r.o. Nižná Slaná, ktorý je hlavným zdrojom pracovných príležitostí v údolí riek Slanej. Nosným výrobným programom firmy je ťažba a spracovanie rudy a výroba vysokopecných paliet (VPP). Celkový súčasný počet zamestnancov je 620 z toho 67 žien. Výhľadovo uvažuje s poklesom na cca 595 – 600 zamestnancov. Areál je napojený na nadradenú cestnú sieť, cestu I/67 prostredníctvom cesty III triedy k železničnej

stanici N. Slaná. Vo vstupnom priestore firmy je vybudované parkovisko pre zamestnancov a autobusové nástupište. Výrobný závod je zavlečkovaný zo železničnej stanici N. Slaná. Vlastná baňa, šachta Gabriela s dobývacím priestorom sa nachádza západne od cesty I/67. Odkalisko je vybudované v údolí potoka Banské. Podľa banského zákona odkalisko nepredstavuje skládku priemyselného odpadu, ale ložisko s nízkym podielom železa (banský odpad), ktoré môže byť eventuálne v budúcnosti ťažený. Odpad z priemyselnej výroby VPP je prach, ktorý je potrubím ako hydrozmes dopravovaný na odkalisko kde sedimentuje. Odkalisko bolo vybudované v rokoch 1972 – 75 a jeho projektová kapacita je 6 972 m³ kalu. Doteraz v ňom bol uložený 4 mi. kalu, ročná produkcia kalu je cca 160 000 m³. Odpadová voda z odkaliska sa vracia do rieky Slanej. Hrádza odkaliska je sypaná, budovaná postupne a stupňovite. Spracovateľský závod Sideritu s. r. o. charakterizuje vysoká energetická náročnosť (elektrická energia a zemný plyn). Závod má vlastný zdroj pitnej vody, úžitkovej vody, samostatnú kanalizáciu a ČOV. Menované zariadenia vyhovujú potrebám závodu. Závod SIDERIT s. r. o. nemá v súčasnosti vyhlásené žiadne ochranné pásma a s jeho územným rozvojom ÚPN - obce neuvažuje. Navrhuje sa postupná rekultivácia a ozelenenie hrádze odkaliska. Budovanie a zvyšovanie hrádze odkaliska sa navrhuje realizovať len z odpadu z banskej činnosti. ÚPN - obce zachováva do doby výstavby preložky cesty I/67 jestvujúci areál firmy Melcher (drevovýroba, elektroservis) v obci pri železničnej stanici. Zachovávajú sa jestvujúce prevádzky drevospracujúcej výroby na Partizánskej ulici firmy Junger Ondrej N. Slaná.

Nové ponukové rozvojové plochy nezávadnej výroby a skladového hospodárstva navrhuje ÚPN - obce:

- v obci Nižná Slaná v jeho severnej časti medzi cestou I/67 a železničnou traťou. Jedná sa o nové ponukové výrobné územie, priemyselnú zónu malých a stredných výrobných podnikov. Pre potreby „priemyselnej zóny“ vybudovať novú miestnu prístupovú komunikáciu súbežne so železničnou traťou. Do priemyselnej zóny premiestniť firmu Melcher.

Celkový prehľad jestvujúcich a navrhovaných výrobných areálov je uvedený v nasledovnom tabuľkovom prehľade:

Územný plán obce Nižná Slaná – výrobné územie

Tabuľka č. 1

Obec Nižná Slaná

Označ. v grafike	Názov firmy	Plocha v HA	Počet zamestnancov		Výrobný program
			r. 2003	Výhľad	
2	Melcher – drevovýroba Elektroservis, Košice	0,4 HA	nezistený	5	Drevovýroba, elektroservis V etape realizácie preložky cesty I/67 preložiť do priemyselnej zóny
3	Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma, hospodársky dvor Nižná Slaná	2,6 HA	3	5	Chov hovädzieho dobytku a oviec. Súčasná kapacita 270 kusov HD, návrh 300 – 500 kusov HD a 500 kusov oviec.
4	Junger Ondrej Nižná Slaná Partizánska ulica	0,15 HA	nezistený	5	Drevovýroba
1 a 6	Priemyselná zóna Ing. Hlobil Ing. Takáč	1,6 HA	-	50	Ponuková plocha nezávadnej výroby, skladového hospodárstva a dopravných služieb. Priemyselná podnikateľská zóna malých firiem. Spracovanie drev. odpadu, výroba hračiek.
OBEC CELKOM:		4,75 HA	-	65 zamest.	

Územný plán obce Nižná Slaná – výrobné územie

Tabuľka č. 2

Časť Nižnoslanská Baňa

Označ. v grafike	Názov firmy	Plocha v HA	Počet zamestnancov		Výrobný program
			r. 2003	Výhľad	
8 9	Siderit s. r. o. Nižná Slaná Dobšinská ul. č. 72	28,4. ha z toho 13,44 ha sprac. závod	620	590	Ťažba a spracovanie rudy, výroba vysokopecných paliet.
CELKOM ČASŤ NIŽNOSLANSKÁ BAŇA		zachovávaný stav 28,4 ha	620	590	

6.3.) TURIZMUS A REKREÁCIA

Na riešenom území sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne ubytovacie a stravovacie zariadenia turizmu a rekreácie vo voľnej krajine ani v zastavanom území obce. Časť existujúcej zástavby rodinných domov v obci o kapacite cca 15 rodinných domov je využívaných na rekreáciu formou rodinných domov dovolenkového typu alebo ako chalupy. V obci sú vybudované nasledovné športovo-rekreačné zariadenia:

- ihriská v areáli ZŠ a bývalej MŠ (tenisový kurt, futbalové ihrisko, atletická dráha),
- športový areál s futbalovým ihriskom v severnej časti obce,
- lyžiarsky vlek (dĺžka 300 m) vo voľnej krajine na severne orientovaných svahoch vrchu Muránčok v údolí Štítnického potoka.

V záujmovom území obce sa nachádzajú:

- v obci Kobeliarovo nefunkčné múzeum P. J. Šafárika s jeho rodným domom
- letné kúpalisko v obci Vlachovo
- stredoveké gotické kostoly s maľbami v obci Štítnik, Ochtiná, Kocel'ovce, Roštát
- technické pamiatky baníctva a hutníctva (N. Slaná - vysoká pec Etelka, Vlachovo – závod a pod.)
- kaštieľ s parkom v Betliari
- agroturistika, jazdy na koňoch, tenisový areál v Betliari,
- zimné lyžiarske regionálne strediská Dobšiná – Píšel, V. Slaná – Radzim, Rejdová a Mlynky – Biele vody,
- Ochtinská aragonitová jaskyňa a Dobšinská ľadová jaskyňa, prírodné útvary s vysokou návštevnosťou.

Cez záujmové územie obce prechádza sieť turistických chodníkov s možnosťou napojenia na obec. Obec poriada celoročné zrazy turistov s výstupom na Repisko. Existujúce stravovacie zariadenia v obci pozdĺž cesty I/67 nevyhovujú požiadavkám turizmu svojím stavebno-technickým stavom a najmä kvalitou poskytovaných služieb. Návrh turizmu a rekreácie na riešenom území vychádza z:

- potenciálnych prírodných daností katastrálneho územia obce,
- z atraktivít turizmu a významných prírodných daností v záujmovom území obce.

ÚPN - obce navrhuje realizovať nasledovnú koncepciu turizmu a rekreácie na území obce:

- vybudovať nové ubytovacie zariadenia (penzión, turistická ubytovňa) na lokalite rodinných domov „Nad Štítnickým potokom“ a na lokalite „Pri vleku“ o kapacite 35 a 20 lôžok,
- dobudovať rozostavaný dom služieb na polyfunkčný objekt s možnosťou zriadenia ubytovacieho zariadenia, penziónu (20 lôžok). V menovanom objekte zriadiť požičovňu bicyklov, športových potrieb a informačnú kanceláriu,
- vybudovať areál nenáročných športových ihrísk na Šafárikovej ulici, vybudovať nenárodné prírodné klzisko na pôvodnom mieste zo 70. rokov minulého storočia,
- využívať jestvujúce športové areály a ihriská na území obce. Jedná sa o športový futbalový areál, športový areál ZŠ a tenisový kurt v objekte bývalej materskej školy,
- využiť staré koryto rieky Slanej v lokalite Harmanová a za areálom Siderit s. r. o. miestnej časti Nižnoslánska Baňa na výstavbu rybníka,
- v rámci agroturistiky vytvoriť podmienky pre chov koní na hospodárskom dvore poľnohospodárskej výroby a jazdy na koňoch v Nižnej doline ,
- modernizovať lyžiarsky vlek a realizovať výstavbu turistickej ubytovne v údolí Štítnického potoka na lokalite „Pri vleku“,
- rekonštruovať jestvujúce stravovacie zariadenia v obci a časti Nižnoslánska Baňa s cieľom skvalitniť poskytované služby.
- rekonštruovať jestvujúce futbalové ihrisko v miestnej časti Nižnoslánska baňa

V rámci turizmu ÚPN - obce navrhuje trasy horskej cykloturistiky s východiskovým bodom v obci a trasy cestnej cykloturistiky po najvýznamnejších stredovekých pamiatkach (kostoly so stredovekými maľbami – Štítnik, Ochtiná a pod.) a technických pamiatkach baníctva a hutníctva okresu Rožňava. Využívať sieť turistických chodníkov v záujmovom území obce a 3 poľovné revíry so zameraním na poľovačky na jeleniu a diviačiu zver.

7.) NÁVRH VEREJNEJ DOPRAVY A DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ

7.1.) CESTNÁ DOPRAVA

7.1.1.) Širšie dopravné väzby a základná cestná sieť

Obec Nižná Slaná leží na ceste I. triedy č. 67 cestného ťahu Poprad (napojenie na cestu I/18 a výhľadovo diaľnica D-1) – Dobšinská Ľadová Jaskyňa – Dobšiná – Rožňava (napojenie na cestu I/50 a výhľadovo rýchlostnú komunikáciu R-2 Košice - Zvolen). Uvedená cesta a významná dopravná os celoštátneho významu spojuje severné Slovensko cez Slovenský raj s južným Slovenskom. Menovaná cestná komunikácia patrí medzi hlavné dopravné siete pre medzinárodnú turistickú dopravu a je súčasťou východnej severo - južnej trasy PR – Podspády – Spišská Belá – Kežmarok – Poprad – Vernár – Rožňava – Tornaľa – Kráľ – MR s vylúčením nákladnej tranzitnej dopravy v úseku Poprad – Dobšiná. Prieťah cesty I/67 intravilánom obcí vykazuje niekoľko významných líniových a bodových dopravných závad. Jedná sa o:

- úrovňové železničné priecestia cez železničnú trať v Gočove a Henkovciach,
- nevyhovujúce smerové usporiadanie cesty v úseku obec N. Slaná – Baňa Gabriela – Nižnoslánska Baňa,
- prieťah cesty cez intravilán obce s priamym napojením vstupov do rodinných domov a miestnych komunikácií.

Okrem cesty I/67 sa v rámci riešeného územia napája na cestu I. triedy cesta III. triedy č. 0679 N. Slaná – Kobeliarovo a III. triedy č. 06710 Nižnoslánska Baňa – ŽST. Cesta III triedy č. 06710 k železničnej stanici je zaťažovaná intenzívnou nákladovou dopravou do areálu firmy SIDERIT s.r.o. Južne od obce Nižná Slaná na cestu I/67 pripája cesta II/587 v trase MR – Domicia – Plešivec – Štítnik – Roštár - Nižná Slaná. Menovaná cestná komunikácia na riešenom území vyhovuje.

Vývoj intenzity dopravy a podiel nákladnej dopravy na celkovej dopravnej zaťažnosti je uvedený v nasledujúcom tabuľkovom prehľade:

Rok 2000 , cesta I/67	6080 vozidiel/deň
cesta II/587	820 vozidiel/deň
Rok 2015 ,cesta I/67	6080 vozidiel/deň
cesta II/587.....	1010 vozidiel/deň (podľa ZaD ÚPN – VÚC)

Celoštátny plán rozvoja cestnej siete Košického kraja, ktorý bol prevzatý a následne prijatý schváleným ÚPN – VÚC Košického kraja v roku 1998 a ZaD ÚPN – VÚC v roku 2004 riešil dopravný problém prietahu cesty I/67 v priestore obcí Gočovo - Henckovce návrhom preložky cesty súbežne so železničnou traťou mimo územie súvislej zástavby. SSC – IÚ Košice na menovaný úsek nemá v súčasnosti spracovanú žiadnu dopravno-technickú štúdiu. Preložka cesty sa navrhuje v kategórii C – 11,5/80. Návrh ÚPN - obce upresňuje polohu trasy pozdĺž železničnej trate, rieši jej napojenie na existujúcu cestu I. triedy č.67 v obci a v miestnej časti Nižnoslánska Baňa a napojenie na cestu II/587 v južnej časti k. ú. obce.

Navrhovaná trasa preložky cesty I/67:

- vylúči priebežnú tranzitnú automobilovú dopravu cez obytné územie obce, zlepši dopravné parametre cesty a odstráni nepriaznivé účinky dopravy (hluk, vibrácie, znečistenie ovzdušia) na obytné územie,
- odstráni hlavné dopravné závady, úrovňové železničné priestectia v obci Gočovo a Henckovce.

Návrh preložky cesty I/67 vyžaduje úpravu (reguláciu) vodného toku Slanej v dotknutom úseku obec Nižná Slaná a obec Henckovce. Napojenie obce Nižná Slaná a miestnej časti Nižnoslánska Baňa je riešené úrovňovými stykovými križovatkami:

- pri železničnej zastávke obce Nižná Slaná,
- pri autobusovom nástupišti firmy Siderit s. r. o. Nižná Slaná (časť Nižnoslánska Baňa).

Napojenie cesty II/587 na preložku cesty I/67 sa navrhuje riešiť mimoúrovňovou križovatkou včítane mimoúrovňového kríženia so železničnou traťou.

ÚPN - obce jestvujúce trasy ciest III. triedy zachováva. Cesta III. tr/0679 smer Kobeliarovo plní funkciu hlavnej zbernej komunikácie obce. Prietah cesty I/67 cez obec a časť Nižnoslánska Baňa po vybudovaní preložky cesty sa navrhuje ponechať v intravilánových úsekoch vo funkcii hlavnej zbernej komunikácie obec v kategórii MZ

14/60 alter. MZ 9/60. Cesty III. triedy v zastavanom území riešiť v kategórii MZ 8/50 alebo MOK 7,5/40 (Šafárikova ul.) funkčnej triedy B3. Mimo zastavaného územia riešiť cesty III triedy v kategórii C 7,5/70 (cesta III/0679 Nižná Slaná – Kobeliarovo).

7.1.2.) Miestne komunikácie

Na cesty I. a III. triedy naväzuje v obci a časti Nižnoslánska Baňa sústava miestnych obslužných a prístupových komunikácií. Jestvujúca sieť prístupových a obslužných komunikácií v obci sprístupňuje zástavbu rodinných domov a vybavenosti a hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva.

Jestvujúce miestne komunikácie v obci ÚPN - obce zachováva v kategórii MO 8/40 alebo MOK 7,5/40. Vzhľadom na územno-technické obmedzenia (konfigurácia terénu) a obostavanosť komunikácií sa Okružná ul. a Partizánska ulica nedajú rozširovať a zachovávajú sa ako jednosmerné, jednopruhovú komunikácie v kategórii MO 5/30. Navrhuje sa dobudovať 2 výhybne na menovaných miestnych komunikáciách.

Nové prístupové komunikácie na navrhovaných lokalitách rodinných domov realizovať v kategórii MO 8/40. Navrhovaná miestna prístupová komunikácia lokality rodinných domov „JUH“ je napojená na cestu I/67 úrovňovou stykovou križovatkou pri RS VTL/STL zemného plynu s možnosťou zaokruhovania na Rožňavskú ulicu. Navrhovanú miestnu prístupovú komunikáciu na lokalite rodinných domov „Nad Štítnickým potokom“ realizovať v kategórii MO 8/40 s napojením na cestu III. triedy do Kobeliarova stykovou úrovňovou križovatkou. Miestnu prístupovú komunikáciu k poľnohospodárskemu družstvu rekonštruovať v kategórii MO 8/40.

Jestvujúce miestne komunikácie v časti Nižnoslánska Baňa ÚPN - obce zachováva, nenavrhujú sa nové miestne komunikácie. Jestvujúca sieť prístupových a obslužných komunikácií v časti Nižnoslánska Baňa sprístupňuje zástavbu rodinných domov, viacpodlažných bytových domov a vybavenosti. Jestvujúce miestne komunikácie rekonštruovať v kategórii MO 8/40 respektíve MOK 7,5/40.

Celkový prehľad nových miestnych komunikácií a následných úprav vo väzbe na návrh lokalít rodinných domov, vybavenosti, rekreácie a výrobného územia je nasledovný:

- lokalita rodinných domov Juh, vyžaduje vybudovanie MK s jedným novým vypojením na cestu I/67 pri RS s výhľadovým napojením na Rožňavskú ulicu a Partizánsku ulicu. MK je navrhovaná v kategórii MO 8/40 v dĺžke 550 metrov,
- lokalita rodinných domov a vybavenosti „Nad Štítnickým potokom“ vyžaduje vybudovanie MK s jedným novým vypojením na cestu III. tr/0679. MK je navrhovaná v kategórii MO 8/40 v dĺžke 370 metrov,
- Šafárikova ul. v časti Štítnickej doliny vyžaduje rekonštrukciu a predĺženie k lyžiarskemu vleku. MK je navrhovaná v kategórii MO 8/40, úsek vyžadujúci rekonštrukciu a rozšírenie má 520 metrov, predĺženie na lokalitu „Pri vleku“ realizovať v dĺžke 800 metrov.
- Rožňavská ul., prístupová komunikácia k hospodárskemu dvoru vyžaduje rekonštrukciu v kategórii MO 8/40 v dĺžke 450 metrov,
- rozšírenie priemyselnej zóny pri ceste I/67 vyžaduje výstavbu novej MK pozdĺž železničnej trate v kategórii MO 8/40 v dĺžke 350 metrov.

7.1.3.) Pešia doprava

Jestvujúce spevnené pešie chodníky a prepojenia cez Kobeliarovský potok v obci ÚPN - obce zachováva. U jestvujúcich miestnych komunikácií, všade, kde to obostavanosť komunikácií umožňuje realizovať jednostranný peší chodník o šírke min. 1,2 metra. Vybudovať jednostranný peší chodník pozdĺž hlavnej Šafárikovej ulice, cesty III. triedy. Pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií vybudovať jednostranný peší chodník o šírke minimálne 2 m (2 x 0,75 m + 0,5m bezpečnostný odstup).

Jestvujúcu plochu Námestia SNP s parkoviskami zachovať a riešiť ako pešiu zónu so zachovaním jestvujúceho parku s pamätníkom. Objekt bývalého kultúrneho strediska pri ceste I/67 asanovať. Jestvujúce pešie chodníky v časti Nižnoslánska Baňa zachovať a dobudovať ich u všetkých jestvujúcich MK.

7.1.4.) Cyklistická doprava

Samostatné cyklistické chodníky sa na riešenom území nenavrhujú. Problematika cykloturistiky je spracovaná v kapitole „Turizmus a rekreácia“.

7.1.5.) Zariadenia cestnej dopravy

a.) Parkovacie a odstavné plochy

Návrh ÚPN - obce Nižná Slaná potvrdzuje v dopravnom riešení existujúci rozsah a polohu vybudovaných parkovísk a verejných dopravných plôch realizovaných na verejných priestranstvách a na pridružených priestoroch miestnych komunikácií. V obci N. Slaná sa jedná o parkovacie plochy:

- pred obecným úradom (5 – 6 stání)
- pred pohostinstvom Jednota pri ceste I/67 (5 stání)
- na Novej ulici pri cintoríne (15 stání)

V miestnej časti Nižnoslanská Baňa sa jedná o parkovacie plochy:

- pred vstupným areálom firmy Siderit s. r. o. (28 stání)
- v areáli kultúrneho domu (15 stání)
- pred bývalým areálom SOU a domova mládeže (10 stání)
- v areáli zdravotného strediska (6 stání)

Samostatné garáže pod bytovým objektom a parkovacie plochy sú vybudované u 1 bytového domu na Mierovej ulici.

Pre navrhovanú a jestvujúcu občiansku vybavenosť, zariadenia turizmu a výrobné územie platí ustanovenie STN 736 110 o zabezpečení potrebného rozsahu parkovacích a odstavných plôch, ktoré je potrebné riešiť na pozemku vybavenosti alebo formou združených verejných parkovísk. Územné možnosti na dobudovanie plôch statickej dopravy pre vybavenosť sú v obci a časti Nižnoslanská Baňa minimálne. Chýbajúce plochy statickej dopravy je navrhované riešiť príležitostným parkovaním pozdĺž Letnej ul., Novej ul. a Cintorínskej ulice pre potreby ZŠ, kostola a športového areálu. Obdobne je možné využívať plochu Námestia SNP.

ÚPN - obce v súlade s STN 736 110 navrhuje nasledovný rozsah plôch statickej dopravy (parkoviská):

§ *Obec Nižná Slaná:*

- priemyselná zóna vo vstupnom areály	20 stání
- Nová ul., lokalita pri Dome smútku	6 stání
- Námestie SNP	10 stání
- turistická ubytovňa (penzión) na lokalite „Nad Štítnickým potokom“	8 stání
- turistická ubytovňa na lokalite „Pri vleku“	10 stání
- amfiteáter, parkovisko pri ceste III. tr. 0679	20 stání
- stravovacie zariadenie pri ceste I/67 (bývalá Jednota)	10 stání

§ Časť Nižnoslánska Baňa

- kultúrny dom, rekonštrukcia jestvujúcich spevnených plôch
a parkoviska

20 stání

Výpočet parkovacích plôch podľa STN 736 110 je uložený u spracovateľa ÚPN - obce. Potreba parkovacích plôch pre priemyselnú zónu je spracovaná smerne podľa výhľadového odhadovaného počtu zamestnancov, (odborný odhad) potreby Domu smútku podľa územných možností. Odstavné a parkovacie plochy u rodinných domov sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov v pomere 1 rodinný dom = 1 garáž. Odstavné a parkovacie plochy pre viacpodlažné bytové domy sa navrhuje dobudovať na ich pozemkoch v pomere 1 byt = 1 stánie alternatívne 1 garáž. Doporučuje sa vybudovať 1 súbor skupinových boxových garáží v miestnej časti Nižnoslánska Baňa na ploche bytových domov.

b.) Dopravné zariadenia, čerpacie stanice pohonných hmôt

V súčasnosti sa na k. ú. obce menované zariadenia nenachádzajú. ÚPN - obce navrhuje ponukovú plochu s možnosťou výstavby ČS PHM včítane LPG pri ceste I/67 v obci, V miestnej časti Nižnoslánska Baňa formou modernizácie a prestavby územie s nefunkčným kinom Baník riešiť ako zmiešané územie dopravy a výroby. Dopravné služby sa navrhuje realizovať v rámci ponukových plôch priemyselnej zóny v obci.

7.2.) ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Cez k. ú. obce v smere Sever – Juh prechádza regionálne železničná trať Dobšiná – Rožňava so železničnou stanicou N. Slaná v časti Nižnoslánska Baňa a železničnou zastávkou v obci. ÚPN - obce jestvujúcu železničnú trať zachováva v jestvujúcom rozsahu včítane železničnej stanice. Predpokladá sa zachovanie nákladnej železničnej dopravy ,s obnovou osobnej hromadnej dopravy železnicami SR sa nepredpokladá.

7.3.) OSOBNÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Osobnú hromadnú autobusovú dopravu diaľkového a prímestského charakteru naďalej prevádzkovať SAD s orientáciou na cieľové stanice v Rožňave, Poprade, Dobšinej, Rejdovej, Slavošovciach a Košiciach. Predpokladá sa prevádzkovať osobnú autobusovú hromadnú dopravu po ceste I/67, diaľkovú po preložke cesty I/67 a po cestách III. triedy. Zastávky SAD sú vyznačené v grafickej časti ÚPN – obce včítane pešej izofóny dostupnosti k nim. Osobná hromadná železničná doprava bola zrušená v roku 2002, s jej obnovením sa neuvažuje.

8.) NÁVRH RIEŠENIA TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

8.1.) VODNÉ HOSPODÁRSTVO

a.) Zásobovanie pitnou vodou

a.1.) Súčasný stav

Obec Nižná Slaná je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu. Osada Nižnoslanská Baňa má samostatný vodovod. Tieto vodovody nie sú vzájomne prepojené. Oba systémy sú v správe VVS a.s. OZ Revúca. Vodnými zdrojmi sú pramene. Pre obec Nižná Slaná sa využíva prameň „Štôľňa“ pri kameňolome pod Kobeliarovom o dosiahnuteľnej výdatnosti $5,0 \text{ l.s}^{-1}$. Z prameniska sa voda privádza potrubím DN 110 dĺžky 2 074 m do vodojemu o obsahu 150 m^3 umiestnenom na kóta 410,0 m n. m.. Z vodojemu do spotrebiska je voda dopravovaná potrubím DN 160 dĺžky 600 m. Celková dĺžka rozvodnej vodovodnej siete v obci je 4 4259 m o DN 160, DN 110 a 90. Celková dĺžka vodovodu v obci je 6,5 km. Počet vodovodných prípojok je 162. V roku 2002 bolo v obci napojených na verejný vodovod 566 obyvateľov. Voda vyrobená bola $25 \text{ tis.m}^3.\text{rok}^{-1}$, voda fakturovaná $20 \text{ tis.m}^3.\text{rok}^{-1}$, priemerná spotreba vody v tomto roku bola $0,6 \text{ l.s}^{-1}$. Strata vody predstavovala 20%. Vodovodné potrubie DN 160 na Novej ulici pokračuje potrubím DN 110 pozdĺž cesty I/67, ktoré slúžilo ako prívod vody do vodojemu pitnej vody závodu Siderit s.r.o.. Toto potrubie je v súčasnosti mimo prevádzky. Vo Veľkej doline na konci Partizánskej ulice je spoločenstvom obyvateľov zachytený a využívaný

prameň o výdatnosti $0,25 - 0,5 \text{ l.s}^{-1}$, ktorý cez vodojem o obsahu 20 m^3 zásobuje pitnou vodou cca 16 rodinných domov. Zabudované potrubia sú pozinkované DN 1¹ - 2²). Časť tohto vodovodu je rekonštruovaná a potrubie vymenené za rúry z PVC a pripravuje sa výmena ďalšieho úseku. Nevyhovujúce potrubie spôsobuje prevádzkové problémy, najmä časté poruchy potrubia. Prevádzka drevovýroby a niekoľko ďalších rodinných domov tejto lokality má vlastné vodné zdroje.

Pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja Štôľňa pre obec Nižná Slaná bolo stanovené rozhodnutím ONV – OPLVH v Rožňave č. 314/1989 zo dňa 31. 8. 1989.

Pre miestnu časť Nižnoslanská Baňa sú využívané pramene „Tri studne“ v údolí Gempelského potoka o dosiahnuteľnej výdatnosti $5,0 \text{ l.s}^{-1}$. Z prameňa sa voda privádza potrubím do miestnej časti o DN 80 dĺžky 2400 m do vodojemu. Vodojem obsahu $2 \times 100 \text{ m}^3$ je umiestnený západne od miestnej časti na kóte 411,2 m.n.m., kóta hladiny je 414,2 m n. m.. Z vodojemu do spotrebiska sa voda privádza potrubím DN 125. Dĺžka vodovodnej siete je 1 674 m o DN 125,100 a 80 . Počet domových prípojk je 39. Okrem toho je v obci niekoľko prameňov a studní. V roku 2002 na verejný vodovod v tejto miestnej časti obce bolo napojených 401 obyvateľov.

Voda vyrobená činila $45 \text{ tis. m}^3.\text{rok}^{-1}$, voda fakturovaná bola $32 \text{ tis. m}^3.\text{rok}^{-1} - 1,0 \text{ l.s}^{-1}$, priemerná spotreba vody v tomto roku bola $1,0 \text{ l.s}^{-1}$. Strata vody predstavovala 29,9%. Pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja „3 studne“ pre miestnu časť obce Nižnoslanskú Baňu bolo stanovené rozhodnutím ONV – OPLVH v Rožňave č. 333/1990 zo dňa 29. 6. 1990.

V katastrálnom území obce Nižná Slaná je PHO vodného zdroja vodovodu obce Henckovce vymedzené rozhodnutím č. ONV – OPLVH Rožňava Vod. hosp. 1016/1989 zo dňa 29. 12. 1989.

V celej obci je na verejný vodovod napojených spolu 967 obyvateľov, to je 81,7% z celkového počtu obyvateľov 1 183. Hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva má vlastný vodný zdroj úžitkovej vody. Závod SIDERIT s.r.o. Nižná Slaná má vybudovaný vlastný záchyt pitnej vody na VI. obzore štôľne Manov II., ložisko Kobeliarovo. Zo záchytných nádrží sa voda čerpá z podzemia do vodojemu 250 m^3 a odtiaľ rozvodmi k odberným miestam závodu. Výkon čerpadiel je $4,5 \text{ l.s}^{-1}$.

Úžitková voda sa čerpá z rieky Slaná , v súčasnosti cca $70 000 \text{ m}^3 .\text{mesiac}^{-1}$. Množstvo čerpanej vody je závislé od chodu technologickej prevádzky úpravne

sideritu. Na prevádzkové účely je využívaná aj banská voda čerpaná z ložiska MANO – Gabriela a ložiska Kobeliarovo.

Doporučené ochranné pásmo vodovodných potrubí podľa STN 75 5401 je 2,0 m na obe strany od vonkajšieho okraja potrubí. Tlakové pomery vo vodovodnej sieti sú vyhovujúce, zodpovedajú požiadavkám STN 75 5401.

V budúcnosti bude nutné vzhľadom na vysokú stratovosť vody v potrubí previesť komplexnú revíziu vodovodnej siete, zhodnotiť jej technický stav a postupne rekonštruovať nevyhovujúce úseky vodovodu v obci.

a.2.) Výpočet potreby vody

Pri výpočte potreby vody sa aplikuje Úprava č. 14 MP SR č. 477/99 – 810 z 29. 2. 2000.

Potreba vody v súčasnosti je charakterizovaná spotrebou vody v roku 2000 a činí pre celú obec spolu 52 tis. m³.rok⁻¹ – 1,6 l.s⁻¹.

Špecifická spotreba vody v súčasnosti pre celú obec je 147,3 l.obyv⁻¹.deň⁻¹.

1.) Potreba vody pre bytový fond bude nasledovná:

a.) Byty ústredne vykurované s vaňovým kúpeľom

$$1\,508 \text{ obyv.} \times 0,1 \times 145 \text{ l.obyv}^{-1}.\text{deň}^{-1} = 21,9 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$$

b.) Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom

$$1\,508 \text{ obyv.} \times 0,84 \times 135 \text{ l.obyv}^{-1}.\text{deň}^{-1} = 171,0 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$$

c.) Byty napojené na vodovod

$$1\,508 \text{ obyv.} \times 0,06 \times 100 \text{ l.obyv}^{-1}.\text{deň}^{-1} = 9,05 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$$

d.) Základná občianska vybavenosť

$$1\,508 \text{ obyv.} \times 25 \text{ l.obyv}^{-1}.\text{deň}^{-1} = 37,7 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1}$$

Bytový fond spolu:	239,7 m ³ .deň ⁻¹
--------------------	---

2.) Vyššia občianska vybavenosť

- Penzióny spolu 55 lôžok, motorest 50 stoličiek, turistická ubytovňa 20 lôžok,

- Dom dôchodcov, nájomné byty spolu : 20,2 m³.deň⁻¹

- Občianska vybavenosť (bývalé SOU) 6,2 m³.deň⁻¹

3.) Priemysel, poľnohospodárstvo:

Závod Siderit s. r. o. a poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma majú vlastné vodné hospodárstvo, ktoré sa zachováva. Ostatné jestvujúce a navrhované priemyselné prevádzky neudali svoje nároky na pitnú vodu z verejného vodovodu. Výhľadová potreba sa odhaduje podľa súčasnej kapacity spolu: $7,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$.

Priemerná potreba vody: $Q_p = 273,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 3,16 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
 Maximálna denná potreba: $k_d = 1,6$ $Q_m = 432,8 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 5,0 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
 Maximálna hodinová potreba: $k_h = 1,8$ $Q_h = 9,0 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
 Požiarna potreba vody : $6,7 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

Z toho pre jednotlivé časti obce Nižná Slaná budú potreby vody nasledovné:

	Obec	Nižnoslanská Baňa
Q_p	$153,7 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 1,81 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$	$119,5 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 1,35 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
Q_m	$244,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 2,82 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$	$188,8 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 2,18 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
Q_h	$5,06 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$	$3,94 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

a.3.) Potreba akumulácie

Maximálna denná potreba vody pre celú obec vo výhlade bude $432,8 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$, tomu zodpovedá v zmysle STN 75 5302 potrebná akumulácia vody $259,7 \text{ m}^3$. Pre obec z toho je potreba $146,4 \text{ m}^3$ a pre Nižnoslánsku Baňu $113,3 \text{ m}^3$. Jestvujúca akumulácia je 150 m^3 pre obec a $2 \times 100 \text{ m}^3$ v Nižnoslánskej Bani, spolu 350 m^3 . Pre navrhovaný rozvoj obce sú jestvujúce objemy vodojemov postačujúce. Vodné zdroje sumárnej kapacity $10,0 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$ taktiež postačujú na krytie výhľadovej potreby vody $5,0 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$.

a.4.) Návrh riešenia

Návrh zásobovania vodou vychádza z urbanistického návrhu ÚPN - obce. V súlade so záväznou časťou ZaD ÚPN – VÚC Košického kraja ÚPN – obce navrhuje trasu hlavného diaľkového privádza VN Rejdová – Rožňava. Zásobovanie pitnou vodou nových lokalít bytovej výstavby, vybavenosti, športu a rekreácie sa rieši napojením na jestvujúce rozvody v obci a v miestnej časti Nižnoslánskej Bani.

Lokalitu rodinných domova a ubytovacích zariadení „Nad Štítnickým potokom“, označenie v grafike „A“ navrhujeme napojiť na zásobovacie potrubie DN 160

a prepojiť aj na jestvujúce potrubie DN 90 na Šafárikovej ulici. Pre priame zásobovanie sa navrhuje potrubie DN 100. Toto potrubie bude slúžiť aj pre zásobovanie objektov občianskej vybavenosti (ubytovacie zariadenia).

Lokalitu rodinných domov „Juh“, označenie v grafike „B“ navrhujeme napojiť na vodovod na Rožňavskej ulici DN 110 pri regulačnej stanici zemného plynu s tým, že úsek jestvujúceho vodovodu DN 90 v dĺžke cca 70 m sa vymení na DN 100 a takého profilu bude aj potrubie na navrhovanej ulici. Vzhľadom na navrhovanú územnú rezervu rodinných domov naväzujúcu na riešenie lokality odporúčame v budúcnosti realizovať prepojenie na Partizánsku ulicu. Navrhuje sa aj prepojenie jestvujúcich potrubí DN 110 pod Kobeliarovským potokom pri železničnej trati.

Lokalita rodinných domov „Cintorínska ulica“, označenie v grafike „C“ sa napojí prípojkami na jestvujúce uličné rozvody na Cintorínskej a Novej ulici.

Lokalita rodinných domov „Pri štadióne“, označenie v grafike „D“ sa napojí potrubím DN 100 na Novú ulicu.

Na Partizánskej a Okružnej ulici sa odporúča starú vodovodnú sieť vodovodu „Veľká dolina“ postupne rekonštruovať a vyhovujúce úseky prepojiť aj na verejný vodovod. Navrhovaná výstavba rodinných domov a podkrovných bytov v Nižnoslánskej Bani si nevyžaduje návrh nových trás vodovodu a nová bytová výstavba bude zásobovaná z jestvujúcich vedení. Pre každého užívateľa verejného vodovodu je nutné zabezpečiť meranie odberov vody.

Závod Siderit s. r. o. Nižná Slaná bude aj v budúcnosti zásobovaný pitnou a úžitkovou vodou z vlastných zdrojov a existujúceho vodovodného systému v areáli závodu. Odporúčané ochranné pásmo vodovodného potrubia je 2,0 m od vonkajšieho kraja potrubia horizontálne na obce strany podľa STN 75 5401.

b). Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

b.1.) Súčasný stav

V obci Nižná Slaná nie je vybudovaná verejná kanalizácia a odpadové vody sú likvidované individuálne. V časti obce Nižnoslánska Baňa je čiastočne vybudovaná verejná kanalizácia odvádzajúca splaškové a dažďové vody . Odpadové vody sú bez čistenia vypúšťané do rieky Slaná. Na kanalizačnú sieť je napojených 401 obyvateľov obce. Dĺžka kanalizačnej siete je 1 170 m. Počet domových prípojek je 26. Technický stav kanalizácie si vyžaduje prečistenie a rekonštrukciu úsekov s častými poruchami.

Závod SIDERIT s.r.o. Nižná Slaná má vlastné riešenie likvidácie odpadových vôd. Splaškové odpadové vody sú v súčasnosti čerpané spolu s odpadom z úpravne – hydrozmesou na odkalisko, kde po prirodzenom vyčistení sú buď využívané spolu s odpadovými vodami vo výrobe alebo vypúšťané do rieky Slaná. Tento spôsob likvidácie odpadových vôd je neakceptovateľný v zmysle záverov prejednávania UŠ a Zadania (stanovisko KÚ ŽP, úsek štátnej vodnej správy č. 2004/00111 zo dňa 23.2.2004). Závod má vybudovanú samostatnú ČOV, ktorá je mimo prevádzky a je udržiavaná vo funkčnom stave ako rezerva pre prípad potreby. Účinnosť ČOV je 90 % na BSK₅. Návrh ÚPN – obce požaduje sprevádzkovať jestvujúcu ČOV a zrušiť jestvujúci systém čistenia odpadových splaškových vôd cez odkalisko.

b.2.) Výpočet množstva a znečistenia odpadových vôd

Množstvo odpadových vôd je zhodné s potrebou vody.

Priemerné množstvo odpadových vôd v cieľovom roku 2015 v obci bude:

$$Q_{24} = 273,2 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1} - 3,16 \text{ l.s}^{-1}$$

Maximálna množstvo odpadových vôd:

$$Q_m = 432,8 \text{ m}^3.\text{deň}^{-1} - 5,0 \text{ l.s}^{-1}$$

Znečistenie odpadových vôd na prítoku:

$$\text{BSK}_5 = 90,5 \text{ kg. deň}^{-1}$$

$$\text{CHSK} = 164,4 \text{ kg. deň}^{-1}$$

$$\text{NL} = 82,9 \text{ kg. deň}^{-1}$$

Údaje znečistenia odpadových vôd neobsahujú produkciu priemyslu Sideritu s. r. o., nakoľko tieto budú likvidované samostatne vo vlastnej ČOV v areály závodu.

b.3.) Návrh riešenia

Systém odkanalizovania oboch častí obce sa zachováva, obec a časť obce Nižnoslanská Baňa budú odkanalizované samostatne so samostatným čistením odpadových vôd.

Súčasná zástavba v časti obce Nižnoslanská Baňa bude odkanalizovaná jestvujúcou jednotnou kanalizáciou a nové lokality delenou kanalizáciou. Závod Siderit s. r. o. bude likvidáciu odpadových vôd zabezpečovať na jestvujúcej ČOV v areály závodu.

V obci Nižná Slaná sa kanalizačná sieť navrhuje v rozsahu jestvujúcej a navrhovanej zástavby. Stred obce pozdĺž Kobeliarovského potoka bude kanalizácia

uložená po oboch stranách ulice. Navrhuje sa delená splašková kanalizácia. Trasovanie jednotlivých stôk je zrejmé z výkresu technickej infraštruktúry. Hlavný zberač „A“ je trasovaný centrálnou časťou obce, sleduje zhruba Kobeliarovský potok a ústí do ČOV umiestnenej južne od obce nad bývalým ihriskom. Navrhuje sa mechanicko-biologická ČOV s dlhodobou aktiváciou a stabilizáciou kalu. Recipientom je rieka Slaná.

Návrhové parametre ČOV pre obec sú nasledovné:

$$Q_{24} = 153,7 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 1,81 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_{\max} = 244,0 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$Q_{\min} = 92,2 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$\text{Znečistenie BSK}_5 = 49,8 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$\text{CHSK} = 90,4 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$\text{NL} = 45,6 \text{ kg} \cdot \text{deň}^{-1}$$

Počet ekvivalentných obyvateľov: 875

Efekt čistenia 95%

Vody z povrchového toku sa budú naďalej odvádzať otvorenými rigolmi pozdĺž komunikácií do miestnych potokov. Na ochranu lokality rodinných domov „Juh“ pred vodou z povrchového odtoku sa navrhuje vybudovať samostatný otvorený rigol so zaústením do Kobeliarovského potoka.

V miestnej časti obce Nižnoslánska Baňa je vybudovaná verejná kanalizácia najmä v časti s bytovými domami a občianskou vybavenosťou. Kanalizačná sieť je jednotná, odvádza aj vodu z povrchového toku a je bez čistenia vyústená do Slanej. Navrhuje sa vybudovať kanalizáciu na ulici „Pod vodojemom“ so zaústením pred navrhovanou ČOV a na ulici rovnobežnej s Ganpelským potokom s rodinnými domami so zaústením do jestvujúcej kanalizácie DN 500. Jestvujúce vyústenie kanalizácie sa zruší a stoka sa predĺži k navrhovanej ČOV. Navrhuje sa mechanicko-biologická ČOV s dlhodobou aktiváciou a stabilizáciou kalu. Recipientom je rieka Slaná, jestvujúca výusť sa zruší. Vzhľadom na to, že väčšia časť kanalizácie je jednotná, pred ČOV sa rieši odľahčovacia komora.

Návrhové parametre ČOV v miestnej časti Nižnoslánska Baňa sú nasledovné:

$$Q_{24} = 119,5 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1} - 1,35 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$$

$$Q_{\max} = 188,8 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

$$Q_{\min} = 71,7 \text{ m}^3 \cdot \text{deň}^{-1}$$

Znečistenie BSK ₅ =	40,7 kg. deň ⁻¹
CHSK =	74,0 kg. deň ⁻¹
NL =	37,3 kg. deň ⁻¹
Počet ekvivalentných obyvateľov:	712
Efekt čistenia:	95%

Typ čistiarne odpadových vôd bude navrhnutý pri spracovaní realizačnej projektovej dokumentácie. Uvedené parametre ČOV sú spracované pri 100% napojenosti obyvateľov na verejnú kanalizáciu. Obidve čistiarne odpadových vôd sú lokalizované na pravom brehu rieky Slaná, tento tok nie je upravený. Na zabezpečenie ochrany areálov ČOV pred povodňami sa navrhujú ochranné hrádze pre obe ČOV a súčasťou objektivej skladby budú aj povodňové čerpacie stanice, ktoré v prípade veľkej vody prečerpajú vyčistené odpadové vody do rieky. Rozsah protipovodňových opatrení sa stanoví v spolupráci so správcom toku v rámci spracovania projektovej dokumentácie stavby kanalizácie. Vody z povrchového odtoku sa budú v miestnej časti Nižnoslánska Baňa naďalej odvádzať povrchovými rigolmi do miestnych potokov.

c.) Hydrogeologicky významné územia

V západnej časti katastrálneho územia obce zasahuje okrajovo do k. ú. obce pásma hygienickej ochrany (PHO) III. stupňa vodných zdrojov pre vodovody v obci Kobeliarovo, Nižná Slaná a pre závod SIDERIT s.r.o.. PHO I. stupňa menovaných prameňov je vymedzené oplotením, územie je vyňaté z LP a PP. PHO II. stupňa čiastočne zasahujú na k. ú. obce Nižná Slaná. Rozsah PHO a spôsob hospodárenia v nich je stanovený rozhodnutím ONV – odbor PPLH v Rožňave č. 314/88. Rozsah PHO II. stupňa je 259 ha. Rozhodnutím Obvodného úradu ŽP v Rožňave, číslo 1190/9/93 zo dňa 9.3.1993 bolo vymedzené PHO II. stupňa vodného zdroja – banských pôd odoberaných z banského diela pre zásobovanie závodu pitnou a úžitkovou vodou včítanie spôsobu hospodárenia v nich. Celková výmena PHO II. stupňa je 46 ha PP a 44 ha LP. V západnej časti k. ú. zasahuje PHO II. stupňa vodných zdrojov obce Petrovo, v južnej časti k. ú. sa nenachádzajú vodné zdroje s PHO II stupňa pre obec Henckovce. Menované PHO vodných zdrojov ÚPN – obec rešpektuje.

d.) Vodné toky

Cez k. ú. obce Nižná Slaná v severo-južnom smere preteká rieka Slaná. Prítokmi rieky Slaná na riešenom území sú Kobeliarovský potok, potok Banské, potok Nižná Dolina a Pališov potok. Vodný tok rieky Slaná je upravený na Q_{100} ročnú vodu v úseku most Gočovo – južná časť areálu závodu SIDERIT s.r.o.. Brehy koryta rieky Slaná sú ohradzované a upevnené vegetačne a kamennou nahádzkou. Na území areálu firmy SIDERIT s.r.o. je rieka technicky upravená do umelého koryta. Južne od areálu firmy Siderit s. r. o. je vodný tok rieky prevažne neupravený v prirodzenom stave.

Kobeliarovský potok je upravený v dĺžke 850 m v zastavanom území obce, začiatok úpravy je pod výtokom mosta na ceste I/67, úprava sa končí na hornom moste Letnej ulice. Súčasná kapacita upraveného profilu je Q_{20} ročná vody. Najviac je upravený a preložený potok Banské, ktorý bol upravený a presmerovaný pri výstavbe odkaliska. Na rieke Slaná severne od cesty III. tr. k železničnej stanici N. Slaná je vybudovaný odberný objekt úžitkovej vody z rieky Slaná pre firmu Siderit s. r. o..

ÚPN - obce navrhuje úpravu vodného toku rieky Slaná na Q_{100} ročnú vodu v úseku železničný most južne od ČOV Siderit s. r. o. po navrhovanú ČOV obce. Navrhovaná úprava sa vyžaduje z dôvodov navrhovanej novej výstavby medzi riekou Slaná a železničnou traťou (sociálne byty, priemyselná zóna, ČOV). Výstavba preložky cesty I/67 si vyžaduje úpravu trasy vodného toku v rozsahu, ktorý je vyznačený v grafickej časti ÚPN - obce.

Na úpravu vodného toku Kobeliarovského potoka bola v roku 2003 vypracovaná štúdia „Hradenie bystriny Kobeliarovského potoka“ – N. Slaná firmou Lesné projekty, Ing. F. Háber . Bulharská 1, Košice. Menovaná štúdia navrhuje vyčistenie koryta a vybudovanie dvojitého koryta. Rekonštruované koryto sa navrhuje so spevnenými brehmi na Q_{100} ročnú vodu. Menované navrhované riešenie v zastavanom území obce (pozdĺž Šafárikovej ulice) vyhovuje z hľadiska:

- zaistenia proti vybreženiu,
- zabezpečenia koryta proti zanášaniam,
- ekologických prínosov (biokoridor) toku pre ichtyofaunu
- estetickéj úprave koryta potoka

SVP š. p., OZ povodie Hrona výhľadovo uvažuje s výstavbou VN Betliar, ktorej zátopová oblasť zasahuje do k. ú. obce Nižná Slaná. Vodná stavba je v zmysle

súčasnej platnej úpravy č. 13 MLVH SSR a MVT SSR 1977 zaradená v kategórii "E" výhľadových vodohospodárskych diel.

8.2.) ENERGETIKA

8.2.1.) Zásobovanie elektrickou energiou

a.) Celková koncepcia

Pre potreby zabezpečenia elektrickej energie obce slúžia v súčasnosti 250 (400) kVA transformovne 22/0,4 kV. Pre obec Nižná Slaná je to stožiarová transformovňa T3 – Štítnická dolina (Tr1 – označenie rozvodného závodu) a murovaná transformovňa T4 – pri družstve (Tr2 – označenie rozvodného závodu). Pre obytné územie Nižnoslanská Baňa sú to stožiarové transformovne T5 (pri starej kolónii) a T6 (pri bytových domoch).

Pre zásobovanie elektrickou energiou závodu Siderit s.r.o. slúžia transformovne T1 a T2. Všetky spomínané transformovne T1 až T6 sú napájané z vonkajších 22 kV vedení č. 236 a 263 samostatnými VN prípojkami.

Pre plánovanú bytovú výstavbu v obci Nižná Slaná budú energetické nároky zabezpečené z nasledujúcich zdrojov:

- pre lokalitu „Nad Štítnickým potokom“ (označenie v grafike „A“) s penziónom alebo s turistickou ubytovňou, amfiteátrom a 17 rodinnými domami vidieckeho a dovolenkového typu bude slúžiť novopostavená stožiarová transformačná stanica T7 400 kVA, 22/0,4 kV, situovaná v blízkosti Šafárikovaej ulice. T7 sa napojí samostatnou VN prípojkou dĺžky cca 20m odbočením z existujúceho 22 kV vedenie č. 236.
- pre lokalitu „JUH“ (označenie v grafike „B“) s plánovanou výstavbou 36 rodinných domov vidieckeho typu sa postaví nová stožiarová transformačná stanica T8 400 kVA, 22/0,4 kV, situovaná na okraji pozemkov plánovanej zástavby. Transformovňa T8 sa napojí samostatnou VN prípojkou dĺžky cca 600 m odbočením z existujúceho 22 kV vedenia. Nová VN prípojka povedie prevažne v súbehu s existujúcim 110 kV vzdušným vedením
- pre lokalitu „Cintorínska ulica“ (označenie v grafike „C“) v zastavanom území obce s plánovanou výstavbou 12 rodinných domov sa postaví nová stožiarová transformačná stanica T9 400 kVA, 22/0,4 kV, situovaná na okraji pozemku plánovanej priemyselnej zóny. Táto transformovňa bude slúžiť jednak pre rodinné

domy a zároveň pre priemyselnú zónu po upresnení druhu a požadovaných nárokov na elektrickú energiu. Transformovňa T9 sa napojí samostatnou VN prípojkou dĺžky cca 300 m odbočením z existujúceho 22 kV vedenia.

- v lokalite „Pri štadióne“ (označenie v grafike „D“) sa uvažuje s výstavbou maximálne troch rodinných domov. Tieto domy sa napoja na existujúcu distribučnú NN sieť v obci.
- v lokalite miestna časť Nižnoslánska Baňa (označenie v grafike „E“) pre napojenie menšieho počtu rodinných domov a navrhovaných podkrovných bytov v jestvujúcich bytových domoch bude slúžiť existujúca distribučná NN sieť v obci.

b.) Základné technické údaje

Rozvodná sieť: VN – 3 AC 22000V, 50Hz, IT

NN – 3/PEN AC 400/230V, 50Hz, TN-C (napájacie rozvody)

3/N/PE AC 400/230V, 50Hz, TN-S (vnútorné inštalácie)

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom v normálnej prevádzke

- izolovaním živých častí
- zábranami alebo krytmi
- prekážkami

Ochrana pred úrazom elektrickým prúdom pri poruche

- samočinným odpojením napájania v sieti IT (VN)
- samočinným odpojením napájania v sieti TN (NN)
- použitím zariadení triedy ochrany II alebo rovnocennou izoláciou

Energetická bilancia:

- inštalovaný výkon nových transformátorov 3 x 400kVA
Pi = 1200 kVA
- súčasný príkon Pp = max. cca 60-70%

Prostredie:

- 311 – základné (transformačné stanice, objekty)
- 411 – vonkajšie (napájacie rozvody)

c.) Prípojky 22 kV

Pre napojenie transformačných staníc je potrebné vybudovať nové 22kV (AlFe) vedenia z existujúcej rozvodnej siete VN. Vedenia budú uložené na betónových podperných bodoch. Trasy nových vedení sú vyznačené na výkrese č.3a, 3b. Okolo napájacích vedení je nutné dodržať predpísané ochranné pásmo v zmysle príslušnej STN 2 x 10 m od krajného vodiča.

d.) Transformačné stanice

Transformačné stanice budú stožiarového typu 22/0,4kV, 400kVA a budú obsahovať NN rozvádzače s kompenzáciou. Z rozvádzačov NN sa napoja rozpojovacie istiace skrine, ktoré budú osadené na hraniciach pozemkov, resp. na fasády jednotlivých nových objektov. Okolo transformovní je nutné dodržať ochranné pásmo podľa príslušnej STN.

e.) Vonkajšie NN rozvody

Z NN rozvádzačov v transformačných staniaciach sa cez rozpojovacie istiace skrine zemnými NN káblami typu AYKY napoja elektromerové rozvádzače jednotlivých odberateľov umiestnené v oplotení na hraniciach pozemkov. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovolený úbytok napätia. Budú uložené vo výkope v predpísanej hĺbke v pieskovom lôžku s tehlovým ochranným krytím a výstražnou PVC fóliou. Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo s inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek.

Všetky objekty budú chránené pred atmosferickým prepätím bleskozvodnou sústavou, ktorá bude navrhnutá v zmysle STN 34 1390.

f.) Vonkajšie osvetlenie

Vonkajšie osvetlenie pozostáva z vonkajšieho osvetlenia prístupových ciest. Prístupové cesty navrhujeme osvetliť pomocou cestných osvetľovacích stožiarov, ktoré sa vyzbroja vonkajšími svietidlami na výložníkoch. Intenzita osvetlenia je stanovená v zmysle STN 36 0451. Osvetlenie sa napojí káblami typu AYKY, ktorá sa uložia vo voľnom teréne v zemi, vo výkope v pieskovom lôžku s tehlovým krytím. Pri križovaní s miestnymi komunikáciami a podzemnými inžinierskymi sieťami sa kábel uloží do betónových chráničiek. Spolu s káblom VO sa vo výkope uloží aj zmeniaci pás FeZn, s ktorým sa vodivo prepoja všetky osvetľovacie stožiare. Vonkajšie

osvetlenie sa bude ovládať buď automaticky pomocou fotobunky, alebo spínacími hodinami.

8.2.2.) Zásobovanie zemným plynom

Návrh zásobovania zemným plynom rieši rozšírenie plynofikácie obce Nižná Slaná a návrh zásobovania zemným plynom miestnej časti Nižnoslanská Baňa.

a.) Rozšírenie plynofikácie obce Nižná Slaná

V súčasnosti je obec Nižná Slaná okrem miestnej časti Nižnoslanská Baňa plynofikovaná. V obci je vybudovaná STL sústava miestnych plastových rozvodov plynu. Zemný plyn odoberá prevažná časť obytnej zástavby a časť občianskej vybavenosti. Jednotlivé odbery sú v obci zabezpečované STL plynovými prípojkami spolu s domovými regulátormi plynu. Rozšírenie plynofikácie obce Nižná Slaná je navrhované pre rozvojové lokality nasledovne:

- 1.) Lokalita „Nad Štítnickým potokom“ (označenie v grafike „A“) t. j. lokalita rodinných domov (ďalej len RD) dovolenkového a vidieckeho typu, kde sa uvažuje so 17 R.D., penziónom alebo turistickou ubytovňou pre 35 lôžok a amfiteátrom pre 300 osôb.
 - hodinová spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{hod} = 33 \text{ Nm}^3/\text{hod}$
 - ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 64\,180 \text{ Nm}^3/\text{rok}$
- 2.) Lokalita „JUH“ (označenie v grafike „B“) pre 36 R.D vidieckeho typu.
 - hodinová spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{hod} = 54 \text{ Nm}^3/\text{hod}$
 - ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 126\,000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$
- 3.) Lokalita „Cintorínska ulica“ (označenie v grafike „C“) pre 12 R.D vidieckeho typu.
 - hodinová spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{hod} = 18 \text{ Nm}^3/\text{hod}$
 - ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 42\,000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$
- 4.) Lokalita „Pri štadióne“ (označenie v grafike „D“), Nová ulica pre 3 R.D.
 - hodinová spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{hod} = 4,5 \text{ Nm}^3/\text{hod}$
 - ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 10\,500 \text{ Nm}^3/\text{rok}$
- 5.) Preluky v zastavanom území obce pre výstavbu cca 8 R.D.
 - hodinová spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{hod} = 12 \text{ Nm}^3/\text{hod}$
 - ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 28\,000 \text{ Nm}^3/\text{rok}$

Rozšírenie plynofikácie obce Nižná Slaná v plnej miere využije napojenie na jestvujúcu STL sústavu rozvodu plynu. Jestvujúci STL rozvod zemného plynu umožňuje plynofikáciu rozvojových lokalít podľa návrhu ÚPN – obce.

b.) Zásobovanie zemným plynom časť Nižnoslánska Baňa

Miestna časť Nižnoslánska Baňa nie je doteraz plynofikovaná, plynofikovaný je jedine závod SIDERIT s.r.o. Zdrojom zemného plynu pre plynofikáciu miestnej časti je VTL plynovod „Dobšiná – Nižná Slaná – Rožňava – Bohuňova“ o profile DN200 a pracovnom pretlaku 4,0 Mpa. Navrhovaná plynofikácia miestnej časti Nižnoslánska Baňa zahŕňa jestvujúcu zástavbu rodinných domov, zástavbu viacpodlažných bytových domov a občianskej vybavenosti.

Pre navrhovanú plynofikáciu miestnej časti je:

- uvažovaná hodinová spotreba zemného plynu pre miestnu časť je: $Q_{hod} = 56,50$ Nm³/hod
- uvažovaná ročná spotreba zemného plynu pre túto lokalitu je: $Q_{roč} = 60\ 900$ Nm³/rok

Zásobovanie miestnej časti Nižnoslánska Baňa je navrhované cez skriňovú typovú regulačnú stanicu zemného plynu RS 200 VTL/STL umiestnenú pri ceste I/67. Jednotlivé odbery v miestnej časti Nižnoslánska Baňa budú zabezpečované z navrhovanej STL plynovej sústavy rozvodu plynu spolu s domovými regulátormi.

8.3.) TELEKOMUNIKÁCIE

V obci je vybudovaná nová samostatná ATÚ v južnej časti obce, východne od cesty I/67. Menovaná ATÚ v oblasti telekomunikačných služieb vyhovuje súčasným aj výhľadovým potrebám obce. Jestvujúce podzemné diaľkové telekomunikačné káble sú uložené pozdĺž cesty I/67 (OK Rožňava – Dobšiná a DOK Dobšiná – G. Poloma). Návrh ÚPN - obce menované trasy rešpektuje a nenavrhuje ich prekládku. V obci sú vybudované miestne telekomunikačné vedenia s napojovacím bodom v ATÚ. Telefonizácia obce je realizovaná v rozsahu 70% zástavby.

ÚPN - obce navrhuje 100% telefonizáciu obytnej zástavby a potreby pre zariadenia občianskej vybavenosti, výroby a turizmu riešiť v rozsahu 20% z celkových požiadaviek na telefonizáciu bytového fondu. Jestvujúci rozsah

telefonizácie pre výrobné územie (SIDERIT s. r. o.) zachovať. Na navrhovaných rozvojových lokalitách rodinných domov v južnej a západnej časti obce, na ponukovej rozvojovej ploche priemyselnej zóny rezervovať pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií územie (trasu) pre výstavbu miestnych telekomunikačných vedení spolu s ostatnou technickou infraštruktúrou. Pri jestvujúcich miestnych komunikáciách navrhovaných na rekonštrukciu rezervovať územie (trasu) pre výstavbu miestnych telekomunikačných vedení a pre uloženie vzdušných telekomunikačných vedení do zemi všade, kde to obostavanosť komunikácií umožňuje. Napojovací bod pre nové telefónne stanice bude určený v podmienkach pri začatí územno právneho konania výstavby rozvojovej lokality.

Výpočet potreby HTS pre navrhovaný územný rozvoj obce je nasledovný:

- výhľadový počet trvale obývaných bytov	547 B. J.
- pri 100% telefonizácii obytného územia	550 P. p.
- verejná občianska vybavenosť	30 P. p.
- výroba	50 P. p.
- verejná hovorňa	2 P. p.

Celková výhľadová potreba HTS: 632 P. p.

9.) NÁVRH ZÁSAD OCHRANY A TVORBY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Obec Nižná Slaná je súčasťou Strednogemerskej ohrozenej oblasti v údolí rieky Slaná medzi Dobšinou a Rožňavou. Jedná sa o vymedzenú ohrozenú oblasť, kde na základe kvality ovzdušia vymedzené zaťažené územie vyžaduje osobitnú ochranu ovzdušia. Na tomto zaťaženom území sa nachádza závod hutníckej výroby SIDERIT s. r. o. Nižná Slaná, jeden z najvýznamnejších zdrojov znečisťovania životného prostredia.

9.1.) ČISTOTA OVZDUŠIA

V riešenom k. ú. obce Nižná Slaná (pod oblasť doliny rieky Slaná) sa nachádza ťažobný a úpravarenský závod železnej rudy, ktorý je veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia – SIDERIT s. r. o., Nižná Slaná. Závod spracúva rudninu Siderit (FeCO₃)

na vysokopecné palety pre potreby hutníckych výrobní. Závod je producentom tuhých a plyných emisií pochádzajúcich predovšetkým z technologických zdrojov znečistenia ovzdušia. V rámci najvýznamnejších stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia v SR, závod v roku 2000 emitoval 4,01% SO₂ (6. v rámci SR) a 0,43% CO (16. v SR) z celkových emisií SO₂ a CO z týchto zdrojov. V rámci Košického kraja závod v roku 2000 patril medzi desiatich najvýznamnejších znečisťovateľov ovzdušia aj podľa množstva emisií tuhých znečisťujúcich látok (TZL) a NO_x.

Podiel emisií základných znečisťujúcich látok produkovaných zdrojom znečistenia ovzdušia Siderit s. r. o. Nižná Slaná na celkových okresných územných emisiách okresu Rožňava v rokoch 1998 až 2000 uvádza nasledovná tabuľka:

Znečisťujúca látka	Okresné územné emisie (t/rok)			Emisie Želba – Siderit (t/rok)			Podiel (%)		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000
TZL	663	582	513	156,4	116,3	116,9	23,5	19,9	22,8
SO ₂	5380	4897	4750	4839,8	4374,2	4411,0	89,9	89,3	92,8
NO _x	1478	1491	1436	206,1	195,9	199,5	13,9	13,1	13,9
CO	2300	1964	1671	559,4	559,6	561,4	24,3	28,4	33,6
(TZL, SO ₂ , NO _x , CO)	9821	8934	8370	5761,7	5244,0	5288,8	58,6	58,7	63,2

Zdroj: SHMÚ

Výrobná činnosť závodu Siderit s. r. o., Nižná Slaná má významný podiel z hľadiska produkovaného množstva emisií na znečisťovanie ovzdušia v rámci okresu Rožňava. K poklesu množstva emisií SO₂ v r. 1999 z tohoto zdroja došlo v dôsledku zmeny pred úpravy rúd suchou vysoko intenzívnou magnetickou separáciou a výmenou elektrofiltrov na rotačných peciach za nové. Množstvá vypúšťaných emisií sú pomerne vysoké (najmä SO₂ a TZL), avšak emisné limity určené legislatívou nie sú na jednotlivých zdrojoch znečistenia prekračované.

Lokálne imisné znečistenie ovzdušia v okolí závodu nie je kontinuálne monitorované žiadnou meracou stanicou SHMÚ. Rozloženie (rozptyl) koncentrácií znečisťujúcich látok bolo určené metódou matematického modelovania pre lokalitu závodu a jeho okolia a priemerné ročné koncentrácie dosahovali nasledovné

hodnoty: polietavý prach < 33 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, SO_2 < 14 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, CO < 810 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Sú to výrazne nižšie hodnoty ako legislatívou určené imisné limity. Lokalitu závodu Siderit s. r. o., Nižná Slaná môžeme považovať za minimálne znečistenú z hľadiska kvality ovzdušia (Mapa zaťaženia Slovenska z „Environmentálnej regionalizácie SR“ – aktualizácia v r. 2002 spracovaná SAŽP – CER Košice rozoznáva 5 úrovní, resp. tried znečistenia ovzdušia: 1. – minimálne znečistenie, 2. – mierne znečistenie, 3. – stredné znečistenie, 4. – zvýšené znečistenie, 5. – silné znečistenie).

Aj v posledných rokoch realizované objednané merania koncentrácie vybraných znečisťujúcich látok a spádovej prašnosti v oblasti závodu Siderit s. r. o., Nižná Slaná (SAV, Ústav geotechniky Košice) potvrdzujú, že prekročenie prípustných hodnôt priemerných denných koncentrácií SO_2 , As, Hg vo voľnom ovzduší sa nezistilo ani v jednom prípade a že spádová prašnosť na všetkých odberných miestach nedosahuje v žiadnom prípade prípustnú hodnotu $\text{NPK} = 12,5 \text{ g}\cdot\text{m}^{-2}\cdot(30 \text{ dní})^{-1}$.

V roku 2001 nameraná maximálna hodnota prašného spádu na najviac zaťaženom mieste nedosahovala ani 50% NPK. Obsah ťažkých kovov je závislý na činnosti závodu a na prúdení vzduchu v priestore doliny. Za kov, ktorý pochádza z činnosti závodu, možno považovať jednoznačne Fe, Mn a ďalšie ako As a Hg (U Hg je významný i vplyv starších depónií).

Prašným spádom, obsahom ťažkých kovov v ňom, ako aj koncentraciami SO_2 , As, Hg obsiahnutými vo voľnom ovzduší sú najviac ovplyvňované lokality bližšie k zdroju znečisťovania ovzdušia, so vzdialenosťou od zdroja ovplyvnenie kvality ovzdušia klesá. Najviac je ovplyvnená časť obce Nižná Slaná, ktorá je pod priamym vplyvom bodového zdroja (hlavný komín) a iných zdrojov závodu (miestna časť Nižnoslánska Baňa a východná časť obce). Zvýšený vplyv je zaznamenaný v oblasti vyšného konca obce Nižná Slaná, poľnohospodárskeho družstva, rómskej osady, vedľa hlavnej cesty a tiež v oblasti vyšného konca obce Henckovce.

Podľa výsledkov meraní v r. 2002 je badateľné znižovanie vplyvu závodu na širšie okolie, čo sa prejavilo v hodnotách SO_2 , As a prašného spádu. V oblasti ochrany ovzdušia z technologických procesov „peletizácie“ v Siderit s. r. o., Nižná Slaná sú na realizáciu v r. 2004 navrhované opatrenia na zníženie úletov z technologických procesov peletizácie a monitorovanie vplyvov emisií na okolie závodu (cca 39 mil. Sk), čím sa vytvára predpoklad na ďalšie zníženie úrovne zaťaženia ovzdušia závodu znečisťujúcimi látkami.

Ďalším zdrojom znečistenia ovzdušia v obci sú:

- zdroje tepla a TVÚ v miestnej časti Nižnoslánska Baňa. V miestnej časti Nižnoslánska Baňa zástavba bytových a rodinných domov nie je plynofikovaná,
 - automobilová doprava po ceste I/67
- Územný plán obce navrhuje menovanú problematiku riešiť:
- plynofikáciou miestnej časti Nižnoslánska Baňa. Postupným znižovaním podielu pevných palív v obci, vzhľadom k tomu, že obec je plynofikovaná,
 - výstavbou preložky cesty I. triedy súbežne so železničnou traťou po východnom okraji obce mimo obytné územie.

9.2.) ČISTOTA VÔD

- Povrchové vody

Na hornom toku rieky Slaná sú odpadové vody vypúšťané do povrchových vôd bez čistenia. Mesto Dobšiná je najväčším znečisťovateľom toku Slaná. Ďalšími znečisťovateľmi tohoto toku sú obec Rejdová, Vyšná Slaná, Vlachovo, Gočovo, Nižná Slaná a závod Siderit s. r. o. Nižná Slaná.

V katastrálnom území dochádza k znečisteniu povrchových vôd (vodného toku Slaná) z odkaliska závodu Siderit s. r. o. Nižná Slaná a odvádzaním splaškových odpadových vôd z obce, včítane miestnej časti, ktorá nemá vybudovanú kanalizáciu a ČOV. Kvalita povrchových vôd je najbližšie k obci Nižná Slaná sledovaná v toku Slaná v Rožňave.

Tok	Miesto odberu vzorky	Skupiny ukazovateľov a triedy kvality						Riečny km
		A	B	C	D	E	F	
Slaná	Nad Rožňavou	II	II	II	III	IV	IV	55,80
	Pod Rožňavou	II	II	III	III	V	IV	49,20

Zdroj: SAŽP Banská Bystrica, roky 2000 – 2002

Odkalisko závodu Siderit s. r. o. Nižná Slaná je umiestnené v údolí potoka Banské. Hydrozmes z výroby dopravená na odkalisko je čistená sedimentáciou a oxidáciou. Časť vyčistenej vody sa vypúšťa do recipientu a zvyšok sa využíva recirkuláciou vo výrobe ako technologická voda. Recipientom pre uvedené odpadové vody z odkaliska je potok Banské a tok Slaná.

Množstvo vypúšťaných odpadových priemyselných vôd cez odkalisko v povolených koncentráciách a bilančných hodnotách je nasledovné:

- počas plnej prevádzky závodu - 340 dní v roku:

$$Q_{\max} = 50 \text{ l.s}^{-1} \quad Q_{\text{deň}} = 4\,320 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \quad Q_{\text{rok}} = 1\,468\,800 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$$

- počas prestoja závodu – 25 dní v roku:

$$Q_{\max} = 18 \text{ l.s}^{-1} \quad Q_{\text{deň}} = 1\,555 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \quad Q_{\text{rok}} = 38\,880 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$$

- z havarijného odkaliska za plnej prevádzky – 340 dní v roku:

$$Q_{\max} = 3,5 \text{ l.s}^{-1} \quad Q_{\text{deň}} = 300 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \quad Q_{\text{rok}} = 102\,000 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$$

- vypúšťanie odpadových vôd drenážnych z odkaliska počas prestoja v závode – 25 dní v roku:

$$Q_{\max} = 45 \text{ l.s}^{-1} \quad Q_{\text{deň}} = 3\,888 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \quad Q_{\text{rok}} = 97\,200 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$$

- vypúšťanie odpadových vôd splaškových zo závodnej kanalizácie cez havarijné odkalisko počas prestoja v závode – 25 dní v roku:

$$Q_{\max} = 18 \text{ l.s}^{-1} \quad Q_{\text{deň}} = 1\,555 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} \quad Q_{\text{rok}} = 38\,880 \text{ m}^3 \cdot \text{r}^{-1}$$

Analýza vypúšťaných odpadových priemyselných vôd cez odkalisko sa vykonáva v miestach odberu : recipient nad závodom, recipient pod závodom a odkalisko.

Hodnoty za roku 2001 a 2002 sú nasledovné:

Miesto odberu	2001		2002	
	pH	BSK ₅	pH	BSK ₅
Recipient nad závodom	6,8 – 7,6	0,82 – 1,2	7,2 – 7,7	0,92 – 1,24
Recipient pod závodom	7,4 – 8,1	0,92 – 1,43	7,4 – 7,9	0,91 – 1,36
Odkalisko	7,6 – 11	0,82 – 1,1	7,5 – 10,9	0,82 – 1,1
Všeobecná požiadavky na kvalitu povrchových vôd	6 – 8,5	7	6 – 8,5	7

Zdroj: SAŽP Banská Bystrica, stredisko Košice

V posledných rokoch realizované merania pre závod potvrdzujú, že koncentračné a bilančné hodnoty u toku Slaná po vypúšťaní odpadových priemyselných vôd cez odkalisko neprekračujú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchových vôd, podľa nariadenia vlády č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd.

V súčasnosti v dôsledku zníženia výroby, uskutočnenia zmien v technológii výroby sa upravila reakcia odpadovej vody (pH) z odkaliska, čím sa odpadová voda môže recirkuláciou využívať v technologickom procese. Znížilo sa aj vypúšťané množstvo odpadovej priemyselnej vody $Q_{\max} = 50 \text{ l.s}^{-1}$ do toku Slaná až o 20%. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa kvalita vody v toku Slaná pod recipientom značne zlepšila.

Návrh ÚPN - obce navrhuje riešiť problematiku čistoty povrchových a podzemných vôd nasledovne:

- navrhuje sa výstavba splaškovej kanalizácie a ČOV južne od obce pri železničnej trati. Navrhovaný recipient je vodný tok Slaná,
- navrhuje sa dobudovanie splaškovej kanalizácie a ČOV v miestnej časti Nižnoslanská Baňa. ČOV situovať východne od objektu kina Baník. Recipientom bude vodný tok Slaná,
- sprevádzkovať ČOV v areály Siderit s. r. o. a zrušiť jestvujúci systém čistenia odpadových vôd využitím odkaliska Banské.

V záujmovom území obce s cieľom zabezpečiť čistotu rieky Slaná a Kobeliarovského potoka:

- vybudovať splaškovú kanalizáciu a ukončiť výstavbu ČOV v obci Kobeliarovo,
- vybudovať splaškovú kanalizáciu a ČOV v obci Vlachovo a Gočovo,
- dobudovať kanalizáciu v meste Dobšiná a vybudovať celomestskú ČOV.

Na k. ú. obce Nižná Slaná rešpektovať vyhlásené PHO vodných zdrojov a stanovené podmienky činnosti v nich.

9.3.) ZAŤAŽENOSŤ PROSTREDIA HLUKOM

Permanentným zdrojom hluku je v súčasnosti výrobná činnosť v závode (úpravne rudy sideritu) Siderit s. r. o. Nižná Slaná. V súčasnosti neboli vykonané žiadne merania hluku mimo areál závodu s dopadom na obytné prostredie miestnej časti Nižnoslanská Baňa. Vzhľadom na polohu závodu, plochy izolačnej zelene je účinok hluku z výrobných činností na obytné územie minimálny. Ďalším významným zdrojom hluku na obytné prostredie je prieťah cesty I/67 cez zastavané obytné územie obce. Hluková hladina 60 dBA zasahuje v súčasnosti do vzdialenosti 50 m od asi cesty, v samotnej obci postihuje len obytnú zástavbu v okolí cesty I/67. V miestnej časti zasahuje časť zástavby rodinných a bytových domov západne od

cesty I/67. ÚPN - obce rieši menovanú problematiku preložkou cesty I/67 súbežne so železničnou traťou mimo zastavané územie obce.

9.4.) POŠKODENIE VEGETAČNÉHO KRYTU, LESOV A PÔDY

Najzávažnejšie poškodzovanie vegetácie a lesov spôsobujú imisie zo závodu SIDERIT s. r. o. . Na základe analýzy obsahu škodlivín v asimilačných orgánoch drevín i v pôde a stupňa poškodenia lesných porastov Lesoprojekt pri obnove LPH v r. 1993 vymedzil pásma ohrozenia lesov imisiami. Väčšina lesov riešeného katastra (927 ha, t. j. 77% z celkovej výmeny lesov) bola zaradená do pásma C a následne bola vyhlásená za lesy osobitného určenia z titulu imisií. Najjužnejšia časť katastra v masíve Repiska bola zaradená do pásma D. Prirodzené porasty listnatých lesov sú schopné v súčasnosti odolávať reatívne silnému imisnému tlaku, pričom defoliácia asimilačných orgánov zväčša neprekračuje bežné priemerné hodnoty. Najhoršia situácia je pri smreku, ktorý však v týchto lokalitách nie je pôvodnou drevinou a na jeho redukcii sa okrem imisií významne podieľajú aj prirodzené faktory (sucho, hmyz atď). V zmysle opatrenia č. 983/1995 Z. z. vydaného OLÚ v Spišskej Novej Vsi patrí územie LHC Nižná Slaná do oblasti mimoriadneho ohrozenia lesa.

§ Pôda

V okrese Rožňava je relatívne vysoký podiel kontaminovaných pôd. Tieto kontaminované pôdy sa podieľajú na 20,87% z celkovej výmery poľnohospodárskeho pôdneho fondu v okrese. Do prvého pásma kontaminácie spadá 10,2% poľnohospodárskej pôdy.

V katastrálnom území Nižná Slaná a v okolitých obciach Gočovo a Kobeliarovo dochádza ku kontaminácii pôdy z priemyselnej výroby závodu Siderit s. r. o. Nižná slaná. Ťažba a úprava rúd a koncentrátov zaťažuje exhalátmi okolité pôdy. Hlavnými zložkami týchto exhalátov sú oxidy síry, uhlíka a železa, ako aj ťažké kovy – arzén, kadmium, olovo, ortuť a ďalšie. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v katastrálnom území obce je 421 ha z toho je 391 ha kontaminovanej pôdy v dôsledku výroby závodu Siderit s.r.o. Nižná Slaná. Poľnohospodársky pôdny fond je v užívaní PD Gemerská Poloma.

Synergický účinok toxických zložiek má značný dopad na úrodnosť pôd, pestovanie jednotlivých druhov rastlinných produktov a chov zvierat. Značný vplyv starších depónií Fe, Mn, As, Hg na pôdu sa prejavuje v kvalite rastlinných produktov, v potravinovom reťazci a chove dojných kráv. V kontaminovaných častiach katastra obce sa rozšírili druhy rastlín nízkej kŕmnej hodnoty.

9.5.) ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

§ Komunálny odpad

Obec Nižná Slaná má spracovaný aktualizovaný „Program odpadového hospodárstva“ do roku 2005. Program odpadového hospodárstva je vypracovaný v súlade s vyhláškou č. 283/2001 Z. z. a v súlade so zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch. Program odpadového hospodárstva obce Nižná Slaná schválilo obecné zastupiteľstvo uznesením č. 5/2003 dňa 12. 6. 2003. V obci Nižná Slaná sa podarilo v dôsledku plynofikácie obce podstatne znížiť produkciu odpadov. Zber tuhého komunálneho odpadu je zabezpečovaný prostredníctvom obce v spolupráci s OZ Nižná Slaná a je odvážaný a skladovaný na skládke TKO Štítnik. V obci v súčasnosti nie je zavedený separovaný zber TKO. Od 05/2003 je v obci zmluvne zabezpečený zber, preprava a znehodnocovanie opotrebovaných batérií, akumulátorov, olova vrátane zliatín. V okolí obce stále vznikajú divoké skládky odpadov.

Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva je nasledovná:

Rok	Názov odpadu	Množstvo v tonách	Zneškodňovanie skládkovaním	Poznámka
2000	Domový odpad z domácnosti	211,2	211,2	
2001	Domový odpad z domácnosti	175	175	
2002	Domový odpad z domácnosti	187,7	187,7	

Zdroj: Program odpadového hospodárstva obce do r. 2005

Obec nemá k dnešnému dňu spracovaný prehľad o žumpách a septikoch. Ich vývoz nie je zabezpečený na 100%. Vývoz kalov je síce zabezpečený prostredníctvom PD Gemerská Poloma, ale prevažná časť rodinných domov má vybudované výtoky zo žump a septikov do najbližších vodných tokov. Menovaný

problém ÚPN - obce navrhuje riešiť výstavbou kanalizácie v obci a miestnej časti Nižnoslanská Baňa. ÚPN - obce do roku 2005 navrhuje:

- zabezpečiť v obci separovaný zber komunálneho odpadu,
- vybudovať dotriedňovacie zariadenie odpadov a kompostáreň. ÚPN - obce navrhuje menované zariadenia vybudovať v hospodárskom dvore PD alebo v navrhovanej priemyselnej zóne obce,
- vybudovať splaškovú kanalizáciu v samotnej obci a na území miestnej časti Nižnoslanská Baňa so samostatnými ČOV.

§ Priemyselný odpad

Na k. ú. obce Nižná Slaná sa nenachádza žiadna skládka TKO, sú tu však zastúpené skládky priemyselného odpadu zo spracovateľského závodu SIDERIT s.r.o. a haldy odpadu z banskej činnosti v blízkosti ložiska na pravobrežnom svahu. Podľa Banského zákona nepredstavujú tieto haldy skládky priemyselného odpadu. Hlavným producentom priemyselného odpadu je spracovateľský závod SIDERIT s.r.o.. Približne 90% priemyselného odpadu je odpad z úpravne rudy, zvyšných 10% predstavujú bežné prevádzkové odpady. Odpad sa zneškodňuje podľa aktualizovaného „Programu odpadového hospodárstva obce do r. 2005“, TKO sa vozí na skládku odpadu, ktorý nie je nebezpečný do Štítnika. Rozhodujúca časť priemyselného odpadu z úpravne je umiestňovaná na odkalisko v údolí potoka Banské. Odkalisko je vodohospodárskym objektom.

Odkalisko bolo vybudované v rokoch 1972 – 1975, jeho prevádzka začala v r. 1975. Doteraz bolo v ňom uloženého asi 4 mil. t odvodneného kalu, celková projektová kapacita je 6 972 500 m³. Ukladaný materiál má prachovitú konzistenciu, na odkalisko sa dopravuje vo forme hydrozmesi. Zmes vyteká z rúr pri hrádzi a rozlieva sa na plochu odkaliska. Vodná plocha (tzv plážová úprava) sa vytvára na východnom konci. Odpadová voda sa čiastočne vracia späť do technologického procesu a časť sa vypúšťa do rieky Slanej. Potok Banské je preložený na pravú stranu odkaliska, kde tečie v betónovom koryte. Potok odvodňuje pravobrežný svah nad odkaliskom, povrchové vody zo svahu nad ľavým brehom stekajú do odkaliska. Hrádza odkaliska je budovaná (sypaná) postupne, stupňovite, so sklonom 1 : 4,37. Najprv bola sypaná na terén, neskôr už na sedimentovaný kal. Na niekoľkých spodných stupňoch hrádze boli v rámci rekultivácie vysadené borovice, úspešnosť výstavby dosiahla približne 10%. Vyššie stupne už neboli systematicky ozeleňované

či rekultivované. Materiál hrádze je rôznorodý, neobsahuje organickú zložku, preto je jeho samovoľné oživenie veľmi pomalé, čo dokumentuje aj postup zazelenenia, ktorý prebieha fakticky už dvadsať rokov.

ÚPN - obce Nižná Slaná zachováva jestvujúci systém nakladania s priemyselným odpadom. Jestvujúce haldy odpadu z banskej činnosti s jestvujúcou drevinou vegetáciou nevyužívať na ťažbu materiálu pre výstavbu hrádze odkaliska a zachovať ich v súčasnom stave. Rekultivovať jestvujúcu sypanú hrádzu odkaliska, s cieľom eliminovať negatívny dopad odkaliska na krajinnú štruktúru a panorámu krajiny obce. Podľa Banského zákona odkalisko nepredstavuje skládku priemyselného odpadu, ale výhľadové ložisko s nízkych podielom železa, s ktorého ťažbou v súčasnosti ÚPN – obce neuvažuje.

10.) VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM

Na katastrálnom území obce Nižná Slaná a v zastavenom území obce rešpektovať nasledovné jestvujúce a navrhované ochranné pásma a vyhlásené hranice:

- ochranné pásmo železnice 2 x 60 m
- ochranné pásmo cesty I. triedy v extravilánových úsekoch 2 x 50 m,
- ochranné pásmo cesty II., III. triedy v extravilánových úsekoch 2 x 20 m,
- ochranné pásmo vonkajšieho 110 kV elektrického vedenia 2 x 15 m,
- ochranné pásmo vonkajšieho 22 kV elektrického vedenia 2 x 10 m,
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora P. D. Gemerská Poloma 200 m
od objektov živočíšnej výroby,
- ochranné pásmo VTL 2 x 4 m, bezpečnostné pásmo VTL 2 x 20 m,
- ochranné pásmo hlavných vodovodných rádov skupinového vodovodu obce 2 x 2 m od hrany potrubia,
- ochranné pásmo hlavných kanalizačných zberov ČOV 2 x 3,0 m od hrany potrubia,
- hranicu dobývacieho priestoru Nižná Slaná,
- PHO I,II a III° vodného zdroja Kobeliarovo, N. Slaná a pre závod Siderit s.r.o. ,
- PHO I, II° vodných zdrojov pre obec Petrovo,
- PHO I, II° vodných zdrojov pre obec Henckovce.

11.) OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY, PRVKY KOSTRY ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY OBCE

11.1.) OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Na k. ú. obce Nižná Slaná platí 1. stupeň ochrany. Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov je zabezpečená pomocou ustanovenia §32 - §35 (druhovú ochranu, chránená rastlina, chránený živočích) a §38 (chránený nerast a chránená skamenelina) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia a nie sú navrhované za chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

11.2.) SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

Rieka Slaná je v geomorfologickom členení predelom medzi Revúckou vrchovinou a Volovskými vrchmi. Na k. ú. obce Nižná Slaná sú zastúpené nasledovné geomorfologické jednotky Revúckej vrchoviny:

- priestor Turecká, ktorý zasahuje do južnej časti k. ú.,
- Slanské podolie je viazané na údolie rieky Slaná od jej sútoku s Kobeliarovským potokom smerom južným
- Dobšinské predhorie zaberá najväčšiu, severozápadnú časť k. ú.
- Volovské vrchy reprezentuje Zlatý stôl a zaberajú územie východne od rieky Slanej

Na k. ú. obce sa nachádzajú prevažne bukové a jedľové lesy. Na krajinnom obraze k. ú. obce sa značnou mierou podieľa hospodárske využívanie územia. Jedná sa o ťažbu nerastných surovín s areálom bane, šachtou Gabriela, o areál spracovateľského závodu Siderit s. r. o. s plochou odkaliska v údolí potoka Banské.

11.3.) ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA OBCE

Na k. ú. obce Nižná Slaná bol v roku 1998 firmou ARCHEKO Banská Bystrica spracovaný „Miestny územný systém ekologickej stability obce Nižná Slaná“. Základnými východiskovými podkladmi pri spracovaní výkresu ochrany prírody a tvorby krajiny a spracovaní problematiky M-ÚSES územia obce sú:

- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR, ktorý na k. ú. obce nevymedzuje žiadne biocentrá a biokoridory,
- Regionálny ÚSES okresu Rožňava, ktorý vymedzil regionálny biokoridor prechádzajúci alúviom rieky Slaná a ekologicky významné lesné porasty na lokalite Pod Repiskom,
- Prieskumy a rozbery obce Nižná Slaná, krajinnokoekologický plán (2003),
- východiskové podklady Správy NP Slovenský kras, Brzotín.

Na základe komplexného zhodnotenia územia boli v ÚPN - obce vyčlenené nasledovné významné segmenty krajiny, biocentrá a biokoridory:

- jestvujúci regionálny biokoridor alúvium rieky Slaná
- jestvujúce miestne biocentrá na LP: Repisko
Rimberg
Za vrchom
- jestvujúce miestne biocentrum : Mŕtve ramená Slaná
- jestvujúce miestne biokoridory: Kobeliarovský potok
Pališov potok
Cintorín obec – MBC Rimberg

ÚPN - obce nenavrhuje nové miestne biocentrá a biokoridory, navrhuje sa len dobudovanie a reštrukturalizácia jestvujúcich. Všetky prvky kostry miestneho ÚSES územia obce sú premietnuté do výkresu „Ochrana prírody a tvorba krajiny“ a zohľadnené v komplexnom návrhu ÚPN - obce.

Reálny stav kostry MÚSES územia obce je nasledovný:

a.) *regionálny biokoridor, alúvium rieky Slaná*

Cez riešené územie vedie regionálny biokoridor Slaná, ktorý je viazaný na rieku Slaná a jej blízke okolie. Biokoridor je výrazne narušený a pomenený reguláciou toku v miestnej časti Nižnoslanská Baňa (areál SIDERITU s.r.o.). Pod závodom

SIDERIT s. r. o. je alúvium Slanej veľmi zachovalé. Pri Nižnoslánskej Bani sa zachovalo rameno s vodnou plochou, ramená južne od obce sú zazemnené. Regulácia v severnej časti k. ú. obce je zrealizované ekologicky vhodným spôsobom.

b.) *miestne biocentrum Repisko*

Jedná sa o rozsiahly komplex (265 ha) viac ako 100-ročných dubovo – bukových lesov na severne orientovaných svahoch Repiska. Jedná sa o ukážku zachovaných prirodzených porastov bučín s dubom regionálneho významu.

c.) *miestne biocentrum Rimberg*

Jedná sa o rozsiahly komplex (123 ha) kompaktných dubovo – hrabových porastov po obchod stranách Kobeliarovského potoka. Jedná sa o staré viac ako 100-ročné lesné porasty, ukážka prirodzených porastov s prevahou duba.

d.) *miestne biocentrum Za vrchom*

Komplex lesov o rozlohe 158 ha s prevahou duba na západne orientovaných svahoch masívu Lučinej. V južnej časti prevládajú staršie, rôznoveké viac 100 ročné porasty. Jedná sa o prirodzené lesné porasty s pôvodným zastúpením drevín.

e.) *miestna biocentrum Ramená rieky Slaná*

Vodná plocha, ktorá vznikla ako mŕtve rameno pôvodne meandrujúceho toku Slanej. Jedná sa o dôležitý vodný biotop, ktorý prispieva k druhovej biodiverzite flóry a fauny. Lokalita je ohrozovaná splachmi, vysychaním a uskladňovaním odpadu SIDERITU s. r. o..

f.) *miestne biocentrum - Pališov potok*

Lokalita s výskytom vzácneho, chráneného a kriticky ohrozeného druhu valdštajny trojpočetnej, ktorá bola na Slovensku zaznamenaná doteraz iba na ôsmich lokalitách. Lokalita je ohrozená ťažbou dreva a zásahmi do brehových porastov.

Na k. ú. obce Nižná Slaná bola súčasná krajinná štruktúra rozdiferencovaná z hľadiska stupňov ekologickej stability nasledovne:

1. stupeň - veľmi nízku stabilitu majú antropogénne plochy bez vegetácie (haldy, odkalisko, areál Sideritu s.r.o., manipulačné plochy, železničná stanica a pod.).
2. stupeň - nízku stabilitu majú plochy ornej pôdy, hospodársky dvor živočíšnej výroby a plochy priemyselnej výroby v obci, plochy viacpodlažnej obytnej zástavby.

3. stupeň - strednú stabilitu dosahujú plochy so zástavbou rodinných domov a intenzívne využívané trvale trávnaté porasty.
4. stupeň - vysokú stabilitu majú nereakultivované lúky a pasienky a hospodárske lesy.
5. stupeň - veľmi vysokú stabilitu majú plochy prirodzených lesov a lúk a mokradí, zbytky lužných lesov pri Slanej s mŕtvymi ramenami.

ÚPN - obce Nižná Slaná ako stresové faktory vytypovala primárne potenciálne bariérové antropogénne prvky krajiny vytvorené človekom. Jedná sa o ťažobné priestory a prevádzkové plochy podpovrchovej ťažby so svojím areálom (Baňa Gabriela), areál hutníckej výroby SIDERIT s.r.o., cestu I/67, železničnú trať Rožňava – Dobšiná, produktovody SIDERITU s.r.o., vonkajšie elektro rozvody v krajine, haldy s odpadom z banskej a úpravárenskej činnosti, areál odkaliska v údolí potoka Banské a hospodársky dvor živočíšnej výroby.

11.4.) NÁVRHY NA OCHRANU

Nižná Slaná a jej okolie je významnou oblasťou s výskytom nerastných surovín. Napriek intenzívnej banskej činnosti sa tu nachádza niekoľko významných, hodnotných lokalít prírodného prostredia, ktoré je potrebné zachovať a udržiavať tak, aby zostali trvalo udržateľné s podmienkami pre jestvovanie všetkých v súčasnosti prítomných hodnotných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev.

Návrhy na ochranu vychádzajú zo stavu reprezentatívnych ekologicky významných prvkov MÚSES a z právneho stavu ochrany územia. Na základe ich vzájomného porovnania a prehodnotenia bolo možné spracovať návrhy na ochranu jednotlivých prvkov.

Prvky s existujúcou dostačujúcou ochranou:

- ochranné lesy a lesy osobitného určenia (Vyhláška MP č. 5/1995 Z. z.)
- vodohospodársky chránené územia: vodné zdroje pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou Kobeliarova a Nižnej Slanej, ktoré majú stanovené PHO 1. a 2. stupňa (Rozhodnutie ONV – odbor PLVH v Rožňave č. 314/1989).
- všeobecná ochrana rastlín a živočíchov a druhová ochrana, t. j. osobitná ochrana ustanovená všeobecne záväzným právnym predpisom pre kategórie: chránené

rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty, chránené skameneliny (Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

U uvedených prvkov s existujúcou ochranou pokladáme ich súčasnú ochranu za vyhovujúcu a aj v budúcnosti ju odporúčame ponechať a dodržiavať v stanovenom rozsahu.

§ Návrh dotvorenia regionálneho biokoridoru Slanej a jej prítokov

V existujúcom a fungujúcom regionálnom biokoridore Slanej pôsobí viacero ohrozujúcich prvkov. Kvôli zlepšovaniu funkčnosti biokoridoru a zvyšovaniu jeho ekostabilizačnej účinnosti navrhujeme postupne odstraňovať alebo aspoň zmierňovať nasledovné negatívne faktory:

- znižovať znečisťovanie vody v hlavnom toku Slanej, ale aj v jeho prítokoch, vybudovaním kanalizácie a ČOV v obciach, čo bude prínosom hlavne pre vodnú biotu a prejaví sa udomácnovaním čistobytných organizmov v toku (zvyšovanie biodiverzity). Hlavným prínosom pre čistotu vody by malo byť najmä zvýšenie kvality odpadovej vody z odkaliska a čistenie komunálnych odpadových vôd z obcí Nižná Slaná, Kobeliarovo, Gočovo, Vlachovo a mesta Dobšiná,
- prah v toku Slanej, ktorý bol vybudovaný pre odberový objekt závodu Siderit s.r.o., je prekážkou pre pohyb vodných živočíchov. Spriechodnením prahu (zmiernenie sklonu, zdrsnenie povrchu) sa umožní migrácia vodných organizmov,
- brehové porasty sú miestami doplnené nepôvodnými euroamerickými topoľmi. Ich výmena za miestne, pôvodné druhy (jelša, javor, vrbá) bude impulzom pre rozvoj cenných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev a tiež prinavrátí prirodzenejší vzhľad rieky v krajine,
- úprava vodného toku Kobeliarovského potoka v zastavanom území obce zabezpečí prirodzený charakter toku a umožní udomácnenie pôvodných organizmov (pstruhov) v toku.

§ Návrh opatrení na lesnom pôdnom fonde.

- Obnova porastov

Prvoradú dôležitosť má spracovanie náhodných ťažieb (kalamity). Hlavným obnovným spôsobom je podrastový hospodársky spôsob s rôznymi variantmi clonného rubu. Porasty s vyhovujúcou drevinovou skladbou a štruktúrou, fungujúcou

prirodzenou obnovou a dostatočnou prístupnosťou je vhodné prebudovať na výberkový spôsob hospodárenia. Vzhľadom na vysoký potenciál prirodzenej obnovy je potrebné hovorub používať len výnimočne, výlučne v tom prípade, ak už zanikla možnosť prirodzenej obnovy porastu. Pri ťažbe dreva je potrebné maximálne šetriť prirodzené zmladenie a nárasty.

- Výchova porastov

Usmerňovať druhové zloženie, zlepšovať stabilitu, štruktúru a zdravotný stav porastov. Prioritu má zdravotný výber.

- Zakladanie porastov

Pri umelej obnove dodržiavať drevinovú skladbu blízku pôvodnej, (buk, dub, jedľa, hrab a borovica), snažiť sa redukovať zastúpenie smreka pod 10%. Na holinách využívať aj ochranný účinok prípravných drevín – breza, rakyta, osika, ktoré pripravujú vhodné podmienky pre uplatnenie cieľových drevín. Kultúry a nárasty chrániť proti zveri. Postupne zalesniť nevyužívané plochy TTP na území západne od areálu bane Gabriela, západne od miestnej časti Nižnoslanská baňa a vo východnej časti obce medzi Nižnou dolinou a Veľkou dolinou.

§ Návrh opatrení na poľnohospodárskom pôdnom fonde

Návrh ekostabilizačných opatrení na poľnohospodárskom pôdnom fonde je zameraný na plochy s nízkou ekologickou stabilitou, ktoré sa intenzívne využívajú. Sú to predovšetkým oráčiny, podmienené orné pôdy a územia nevhodné pre poľnohospodárske využívanie (kontaminované pôdy). Hospodárenie na týchto plochách sa riadi všeobecne platnými zásadami typologicko–produkčného zatriedenia pôd. Takto usmernené hospodárenie chráni PP pred degradáciou a je trvalo udržateľné.

Trvalé trávne porasty musia byť využívané únosnou mierou zaťaženia hospodárskymi zvieratami (chov hovädzieho dobytku a oviec), aby nedošlo k deštrukcii TTP a následne k erózii pôdy. Trvalé trávne porasty, ktoré sa nachádzajú vo vzdialenejších lokalitách a vo vyšších polohách je potrebné buď extenzívne obhospodarovať, aby nedochádzalo k spätnej sukcesii (zarastenie drevinami) alebo podľa návrhu ÚPN - OBCE zalesniť.

§ Špeciálne návrhy technickou stabilizáciou

Najväčším plošným negatívnym zásahom do prírodného prostredia v k. ú. Nižná Slaná je odkalisko a haldy nad cestou I/67. Pre uvedené postihnuté územia odporúčame vypracovať špeciálne technicko-stabilizačné opatrenia, nakoľko v tomto veľmi pozmenenom a poškodenom území nie je možné zabezpečiť vyhovujúcu stabilizáciu opatreniami vegetačného a agrotechnického charakteru.

- **Hrádza odkaliska** prehradila údolie Banského potoka a zadržiava sedimentovaný kal. Má stupňovitý profil a podľa potreby sa postupne zvyšuje. Materiál na výstavbu hrádze sa používa miestna hlÚPN - obce z bane. Prvé, najspodnejšie stupne boli v minulosti jednorazovo zalesnené borovicou lesnou (*Pinus sylvestris*), úspešnosť zalesnenia je pomerne nízka (do 10%).

Ozelenenie banských substrátov je vždy veľmi náročnou a zdĺhavou prácou, ktorú je zvyčajne potrebné viackrát opakovať a výsadby dopĺňať, pričom zásadný význam má príprava substrátu pre rastliny a druhové zloženie rastlinného materiálu. Hrádzu odkaliska navrhujeme postupne rekultivovať a vysadiť krovinou a drevinou vegetáciou (javor, borovica, hrab), ktorá by plnila dôležité biologické a estetické funkcie. Vybrané druhy by mali byť ekologicky nenáročné a zároveň miestne, aby v krajinnom prostredí nepôsobili cudzorodo.

Navrhovaná postupná rekultivácia by mala spočívať v etapovitom vykonávaní prác počas niekoľkých rokov najprv na existujúcej hrádzi a po jej dosypaní na celom telese.

- **Haldy**

Jestvujúce plochy hald so stromovou drevinou vegetáciou západne od cesty I/67 zachovať a nepristúpiť k ich ťažbe a odstráneniu.

▪ Špeciálne návrhy na odstránenie a zmiernenie pôsobenia stresových faktorov

Pôsobenie stresových faktorov je koncentrované predovšetkým v areáloch ťažby surovín a hutníckej výroby v Nižnoslánskej Bani, viazané ja aj na zastavané územie obce Nižnej Slanej. Z hľadiska zabezpečenia vyhovujúcej kvality vody v Slanej počas celého roka je potrebné zabezpečiť vyhovujúce čistenie odpadových vôd z odkaliska najmä v ukazovateli pH. Nevyhnutné je hygienické zabezpečenie výrobných areálov, žiadúce je aj zvýšenie ich estetickej úrovne. V poľnohospodárskej

výrobe ako zlepšujúce opatrenie navrhujeme rekonštruovať hospodársky dvor poľnohospodárskeho družstva a:

- vybudovať spevnené cesty v hospodárskom dvore.
- zatrávniť voľné plochy v areáli hospodárskeho dvora.
- zabezpečiť areál proti únikom znečisťujúcich látok do Slanej.
- zabezpečiť zachytávanie a čistenie odpadových vôd zo živočíšnej výroby aj splachov z plochy areálu.
- zabezpečiť hnojiská proti priesakom.
- vysadiť izolačnú zeleň, v areáli hospodárskeho dvora a hlavne po jeho obvode, pri výsadbe sa zamerať na pôvodnú skladbu drevín,
- rekonštruovať jestvujúce budovy v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave.

V sídelnej zeleni navrhuje sa venovať zvýšenú pozornosť okoliu Kobeliarovského potoka v centre obce, kde sa navrhuje dosadiť miestne (vřba), prípadne iné okrasné dreviny, ktoré zvýšia estetickú úroveň prostredia centra obce. Na novom cintoríne odporúčame doplniť izolačnú zeleň z domácich druhov drevín. Plochy starých cintorínov s hodnotnou zeleňou vyčistiť od náletových drevín.

Nelesná drevinná vegetácia je väčšinou vyhovujúca, ako zlepšujúce opatrenia ÚPN - OBCE navrhuje:

- rekonštruovať stromoradie popri gotickej ceste, kde odporúčame zmenu druhového zloženia. Preto je vhodnejšie použiť lesné dreviny (javor, dub), u ktorých je predpoklad úspešného rozvoja a zachovania estetického pôsobenia. Z hľadiska kompaktnosti gotickej cesty odporúčame postupovať pri rekonštrukcii jej stromoradia jednotne, tzn. vypracovať plán rekonštrukcie celej cesty alebo aspoň pre okres Rožňava. Cieľom celkového plánu je vytvorenie jednotného charakteru tejto cesty.
- z brehového porastu Pališovho potoka odporúčame odstrániť vysadené euroamerické topole a ponechať iba prirodzený brehový porast.
- postupne odstraňovať topole aj z iných častí k. ú., kde funkciu krajinnotvornú a biologickú plnia prirodzené porasty krovín prípadne brehové porasty.

12.) OCHRANA PAMIAŤOK A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCE

Prvé písomné údaje o existencii obce N. Slaná pochádzajú z roku 1360 a to v spise krajinského archívu v Budapešti. Napriek tomu sú zachované písomné doklady z rokov 1243 – 1291 o ryžovaní zlata a striebra v rozmedzí Dobšinej a Rožňavy. Na základe uvedeného sa predpokladá, že v Nižnej Slanej a žilný systém medzí Dobšinou a Rožňavou bol ťažený baníkmi už do 13. storočia najmä v súvislosti s ťažbou drahých kovov, ortuti, medi a železnej rudy. V roku 1417 udelil kráľ Žigmund N. Slanej výsady slobodného dolovania, čiže právo slobodného banského mesta. Dokladom o tom je aj pečať z roku 1618 s nápisom „Pečať mestečka N. Slaná“. Obec bola vo vlastníctve Csetnekovcov, od 17. storočia rodiny Andrassyovcov, obyvateľstvo sa živilo baníctvom.

Pôvodná historická štruktúra zástavby obce, potočná ulica sa zachovala v centre. K najstarším stavbám patrí evanjelický gotický kostol a. s. zo 14. storočia, renesančne upravený v 16. storočí a barokovo v 18. storočí. Na pevnôstku „Muránčok“ v západnej časti obce prvý upozornil a opísal ju v roku 1872 S. Tomášik. Menovaná pevnôstka bola ťažbou vápencového brala až do roku 1958 z dvoch tretín zničená. V súčasnosti sú na najvyššom mieste skalného brala zachované základy kruhovej veže a zvyšky opevnenia, ktoré pôvodne obopínali centrálnu časť. Pevnosť bola v 15. storočí v rukách Jiskrových vojsk a v roku 1459 bola M. Korvínom zničená. Na menovanú archeologickú lokalitu nebol spracovaný žiaden terénny výskum a dnes nie je možné určiť, či pevnôstku vybudovali Jiskrove vojská alebo ide o staršie opevnenie.

V ÚZPF SR je zapísaný gotický evanjelický kostol a. v. v centre obce (č. ÚZPF: 532/0) a ako technická pamiatka vysoká pec – pec huta Etelka (č. ÚZPF: 2431/0) v areáli Sideritu s. r. o.. Zaujímavým architektonickým prvkom v centre obce je zvonička „Turnička“.

1.) PEC VYSOKÁ, huta Etelka, č. ÚZ PF: 2431/0 v areáli železorudných baní, parc. č. 1330, postavená grófom Emanuelom Andrassyom v roku 1867 na mieste zastaralej železiarne so slovenskou pecou a hámrami. Neskôr patrila Rima-muránskej-šalgótarjárskej spoločnosti, ktorá v roku 1907 zastavila jej prevádzku. Vysoká pec s výškou 11 m a s užitočným objemom 60

m³ má pilierovú konštrukciu a otvorenú nistej. Na zohriatie vzduchu slúžil liatinový ohrievač, vysokopecné dúchadlo bolo poháňané vodným kolesom. Objekt je veľmi pozoruhodný ako výnimočne zachovaná vysoká pec.

2.)KOSTOL ev. a. v, č. ÚZ PF: 532/0, Letná č. 63, parc. č. 1, je dominantou zástavby obce. Pôvodne gotická stavba postavená v 2. tretine 14. stor. (patrocínium sv. Šimon a Júda). Ide o jednolodňovú zbarokizovanú stavbu s rovným uzáverom presbytéria, na severnej strane s pristavanou sakristiou a vežou pristavanou k východnému múru presbytéria v roku 1594. Presbytérium je zaklenuté dvomi poliami gotickej krížovej rebrovej klenby. Z pôvodných gotických prvkov sa ďalej zachovali lomené okná s kružbami, kamenný portál a fragmenty exteriérovej nástennej maľby okolo zamurovaného okna na východnej stene presbytéria, ktoré sa prístavbou veže dostali do interiéru I. podlažia veže. Možno predpokladať monumentálnu postavu sv. Krištofa so zvyškami ornamentálnych pásov.

V katastri obce sa nenachádzajú pamiatkovo chránené územia ani ochranné pásma národných kultúrnych pamiatok. Zachovalo sa tu však viacero pôvodných usadlostí radených vedľa seba do hlbokých dvorov s murovaným obytným domom pri ulici a hospodárskou zástavbou v hĺbke parcely. V takmer nenarušenom stave sa zachovala takáto urbanistická štruktúra na pravom brehu Kobeliarovského potoka. Navrhovaná výstavba obce musí rešpektovať túto štruktúru, i keď zrejme dôjde k radikálnej prestavbe jednotlivých objektov. V záujme ochrany tradícií obce sa navrhuje z objektov ľudovej architektúry v spolupráci s KPÚ Košice, pracovisko Rožňava, vytypovať vhodných reprezentantov (obytný dom a hospodárske budovy) a chrániť ich podľa §14 zákona č. 49/2002 Z. z. odst. 4 ako pamätihodnosti obce (Múzeum histórie a tradícií obce).

V katastrálnom území obce je evidované **archeologické nálezisko** – pevnôstka v polohe „Muránčok“ na západnej strane obce, ktorá je predbežne datovaná do stredoveku. Keďže v katastri obce sú vhodné podmienky pre historické osídlenie, je pravdepodobné, že archeologické nálezy sa nachádzajú aj v iných polohách. Preto je potrebné pred realizáciou stavebných (výkopových) prác väčšieho rozsahu

a v prípade líniových stavieb vyžiadať si rozhodnutie, prípadne stanovisko Krajského pamiatkového úradu Košice (pamiatkový zákon §36, §37 a §41 ods. 4).

Návrh ÚPN - obce navrhuje rekonštrukciu areálu vysokej pece Etelky a jej sprístupnenie verejnosťou z cesty III. triedy k železničnej stanici v rámci navrhovanej gemerskej železnej turistickej cesty.

III. DOKLADOVÁ ČASŤ, PÍSOMNOSTI